

ظلم و عدل

در کلام الله

(از مجموعه کلام خدا را اینگونه درک کنیم)

جلد ۱

گرد آوری و توشیه : شهروز حسنی

ظلم و عدل در کلام الله

ای پسیچی!

هرگاه پرچم محمد رسول الله
را برافق عالم زدی
حق داری استراحت کنس
جاوید الافر راجه احمد متولیان

ابتدا فکر میگردم که مملکت
وزیر دانا میخواهد بعد فکر گردم
شاید شاه دانا میخواهد
اما اکنون میفهمم
ملت دانا میخواهد

امیر کبیر هنگام تبعید

برگزیده در سری هنر حضرت امام زین العابدین علیه السلام

ظلم و عدل در کلام الله

کلام خدا را اینگونه درک کنیم
روشی نوین درس آموزی از محضر قرآن مجید

new way to Understanding the word of god

first volume zolm and adl

(Nearly concepts Oppression and Justice)

گردآوری و تحسیله از شهرroz حسنی

سرشناسه : حسنی، شهروز، - ۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآور مجموعه کلام خدا را اینگونه درک کنیم(روشی نوین درس آموزی از محضر قرآن مجید) ظلم و عدل در کلام الله گردآوری و تحشیه شهروز حسنی.
مشخصات نشر : تهران - شهروز حسنی ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری : صفحه ۱۲۰ * ۵/۱۴ س م ۵/۲۱ * ۵/۱۴ س م
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۶۸۲۹-۳
وضعیت فهرستنویسی : فیبا.
عنوان دیگر : ظلم و عدل در کلام الله
موضوع : قرآنی بررسی و شناخت
شناسنامه افزوده :
شناسنامه افزوده :
ردہ بندی کنگره ۱۳۹۵ BP ۱۰۴ / ۵ حظ ۸۸۱
ردہ بندی دیوبی ۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسه، ملی، ۴۵۶۷۰۱۲ :

نام کتاب : ظلم و عدل در کلام الله
گردآوری و تالیف : شهروز حسنی
ناشر : تهران شهروز حسنی
ویراستار : مليحه شاهسون
چاپ اول : ۱۳۹۵ تیراژ: ۵۰۰ نسخه
چاپ : صحافی
قیمت : ۵۰۰۰ تومان (بابت هزینه کاغذ و چاپ و توزیع) و صلوات بر محمد و آل
محمد برای محتوا
آدرس : ری
تلفن : ۰۲۲ ۵۵۹۶۱۰۲۲
پست الکترونیک : HASAN7947@MAILFA.COM
سایت اینترنتی : SHAKERIN۳۱۳.IR
هر گونه بهره برداری و نشر ، با نیت فی سبیل الله، آزاد و مورد منت است به برکت صلوات بر
محمد و آل محمد .

تقدیم به همه کسانی که کلمات الله را باور
کرده و به آن ایمان آورده‌ند و همه هستی مادی
خود را (مال و جان و فرزند و...) در راه
اعتلای آن هزینه کرده‌ند و اعلام بیزاری از
کسانی که وجود پلید خود را پشت ظاهر زیبایی
قرآن پنهان کرده و منافقانه (برای کسب
دنیای فانی) از پشت به آن خنجر می‌زنند.

فهرست

۵	مقدمه
۲۰	معاجز در کلام الله
۲۱	ظلم
۶۱	ظلالم
۹۹	ظللام
۱۰۰	ظلمات
۱۰۷	ظلوم
۱۰۸	عدل

مقدمه

می گویند قرآن بزرگترین معجزه الهی و جاوید(برای همه مکانها و همه زمانها) است . یعنی :

معجزه ای بزرگتر از شفای مریضها توسط حضرت عیسی (ع) است .

معجزه ای بزرگتر از زنده کردن مردگان توسط حضرت عیسی (ع) است .

معجزه ای بزرگتر از شکافت دریا توسط موسی (ع) آنگونه که مردم آن عصر را به حیرت واداشت .

معجزه ای بزرگتر از مار شدن عصا آنگونه که موسی را چنان به وحشت انداخت که پا به فرار گذاشت و ...

سوال : چرا با خواندن قرآن چنین حسی به اکثر ما دست نمی دهد ؟

سوال : اشکال از دریافت ماست یا (نعموذ بالله) از معجزه بودن قرآن ؟

ذِلَكَ الْكِتَابُ لَا رَبَّ لَهُ إِلَّا هُنَّ مُتَّقِينَ (آل‌بقرة/٢) آن کتاب با عظمتی است که شک در آن راه ندارد؛ و مایه هدایت پرهیزکاران است. الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يَنْفِقُونَ (آل‌بقرة/٣) (پرهیزکاران) کسانی هستند که به غیب [آنچه از حس پوشیده و پنهان

است] ایمان می‌آورند؛ و نماز را بربا می‌دارند؛ و از تمام نعمتها و مواهبی که به آنان روزی داده‌ایم، اتفاق می‌کنند.

در خصوص این مجموعه موارد زیر به استحضار می‌رسد:

۱- دروازه این جهان عظیم، اراده ما برای متقین شدن است و تازه بعد از اتخاذ این اراده است که شرط یومنون بالغیب را باید در دستور کارمان قرار دهیم.

۲- ام الکتاب یعنی این کتاب، مادر سایر کتابها باید باشد، نه برعکس. یعنی ما با مطالعه سایر کتابها نمی‌توانیم به کنه قرآن پی ببریم بلکه با درک قرآن می‌توانیم به حق یا باطل بودن (درست یا غلط بودن) سایر کتب پی ببریم. ام الکتاب یا مادر همه کتابهای حق و هدایت، قرآن است پس پرداختن به اصل همیشه ما را از فرعیات (علوم مرسوم دانشگاهی و حوزوی) غنی می‌کند.

۳- در برخورد با قرآن مسلمانان به چند دسته تقسیم می‌شوند: برخی قرآن را طوطی وار می‌خوانند گویی مسابقه ای است که چه کسی سریعتر روخوانی می‌کند.

برخی گویی قرآن وسیله ای برای چه چه، است و در بستر آن، صدای خود را و صوت خود را برای خلق خدا، تبلیغ می‌کنند.

برخی قرآن را چنان پیچیده و ثقلیل می‌کنند که غیر مستقیم به سایر مردم می‌گویند شما سر در نمی‌آورید، سراغ قرآن نیایید، همان ما ها، با آن سر و کار داریم، کافی است شماها فقط اطاعت کننده ما باشید. شما هر چه می‌خواهید از خود مهاها بپرسید لازم نیست مستقیم با قرآن طرف باشید. (البته شاید در اعصار گذشته که مردم فرست و حوصله و انگیزه یاد گرفتن نداشتند، می‌شد اینگونه مردم را راکد و

مسکوت کرد ولی در این عصر هرگز. در عصری که عامه مردم تازه مزه شیرین تفکر و عبادت و کنجکاوی دانش را درک کرده اند و در بسیاری از علوم حتی جلوتر از مشاهیر، اعلام نظر می کنند انحصارها شکسته شده است.

برخی هم آیات مبهم قرآن(نسبت به درک ناقص خودشان) را می گیرند و مدام روی آن مانور می دهند پس و پیش آن را هم نمی گویند و به قصد مسخره کردن کاملاً شیک قرآن را مسخره می کنند . (معاندانی که با آیات جهاد و قصاص در قرآن مشکل دارند و سعی می کنند خودشان را صلح طلب و اخلاق مند معرفی کنند ، که البته نزد اهل معرفت و زمان شناس فریبشنان رنگی ندارد)

برخی فقط به دنبال صناعات ادبی و ظاهر شیک و آهنگین قرآن می روند و فقط از آن قسمت قرآن لذت می برند و به بقیه اش کاری ندارند و اشتغال به ظاهر قرآن ، آنها را از کشف باطن آن غافل کرده است .

برخی قرآن را برای پز دادن می خواهند به دانشمندان غربی خرد ه می گیرند که شما خزعلاتی که می بافید در مقابل قرآن ما هیچ ارزشی ندارد ولی در عمل حاضر می شوند تابع دستورالعملهای همان خزعلات گویان باشند ، این دسته همان غربزدگان ، لیبرال مسلک ، بعضًا مقدس ماب هستند.

برخی به یک مفهوم قرآن می چسبند اگر چه در آن نکته خاص از خیلی ها جلوترند ولی از درک و اشراف کاملتر قرآن باز می مانند گویی ظرف معرفتشان اندازه یک لیوان است ، برخی از مذاحان جزء این دسته اند .

برخی چنان قرآن را در مجلدهای شکیل و زر ورق می نگارند و چاپ می کنند گویی ارزش آیات آن و مفاهیم متعلقه تغییر می کند .

برخی دهها چاپ قرآن ، دهها مجلد ، دهها نرم افزار و .... از آن را تهیه می کنند و انبار می کنند ولی میل نزدیک شدن به آن را ندارند یا بهتر بگوئیم خداوند لیاقت بهره مندی از قرآن را به آنها نمی دهد .

۴- قرآن خیلی متکبر و با حیا است، محال است به متکبر چیزی بیاموزد ، تا فرد به واقع خاشع نشود، اثلا راهش نمی دهد ، حتی اگر آن فرد اصرار داشته باشد که از قرآن سر در آورد، چنان آن مطالعه را برایش عذاب آور می کند که مجبور به فرار شود و در یک کلام ، قرآن ، نا محرم را از خود می راند .

۵- این مجموعه از آن جهت مورد توجه است که پردازش به سخن الله است نه یک اندیشمند بشری و الله کسی است که از ابتدا بوده و همیشه هست و تا ابد خواهد بود و همه نظامات این جهان ، را او طراحی کرده است، لذا توجه به سخنان طراح اصلی عالم برای کشف راهها و راه حلهای مصائبی که گرفتار آن هستیم امری بسیار واجب است.

۶- شرط محرومیت را باید جست و آن جز تسلیم شدن در برابر خدا و وارد شدن به عبادالله نیست ، که هر کس وارد این قلمرو شود ، خداوند همچون هادی و مربی و ربویت کننده عالی ، یکی یکی ، نشانی ها (آیات) رادر مسیرش قرار می دهد و یکی یکی آیه های قرآن را برایش رمز گشایی می کند .

۷- در ادامه تجربه این شخص حقیر را از مواجهه با قرآن خدمتان بازگو می کنم شاید مورد توجهتان قرار گیرد یا به کارتان آید .

در مطالعات قرآنی رسیدم به این آیه : **فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلَّا
آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يَسْبَحُنَّ وَالْطَّيْرَ وَكُلَّا
فَاعِلِينَ (الأَنْبِيَاءَ ۷۹)** ما (حكم واقعی) آن را به سلیمان فهماندیم؛ و به هر یک از آنان (شایستگی) داوری، و علم فراوانی دادیم؛ و کوهها و پرندگان را با داود مسخر ساختیم، که (همراه او) تسبیح (خدا) می‌گفتند؛ و ما این کار را انجام دادیم!

ما به سلیمان فهماندیم!!!!!! يعني چی؟ (با خودم می‌گفتم: خدایا چه داری می‌گویی؟ من خودم دارم می‌فهمم کسی به من چیزی نمی‌فهمانه و حالا تو به من می‌گویی، فهمیده هات را من به تو فهماندم و ...) این آیه را گذاشتم کنار آیه "وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى (الأنفال/۱۷) و این تو نبودی (ای پیامبر که تیر را) انداختی؛ بلکه خدا انداخت!"، دیگه قفل کردم، ۳ ماه سر کار بودم تا بلکه قسمتی از معنی این آیه را بفهمم و در آن مدت جرات و توان نزدیکی به قرآن را نداشتم .

در خلوت خود با خدا راز و نیاز می‌کردم و به او می‌گفتم : خدایا من که فلان و فلان و فلان هستم . چرا جرات باز کردن و خواندن کلام تو را ندارم !!!؟

بعدها که فرق اصالت ابژه (متعلق شناسایی) : چیزی که باید شناخته شود) و اصالت سوزه (فاعل شناسا : کسی که قادر است آن چیز را بشناسد) را در فلسفه درک کردم تازه متوجه شدم از چه مهلهکه ای نجات پیدا کردم .(مهلهکه غیر بینی و خود بینی به جای حق بینی (از منظر خدا دیدن)) و خواسته یا نخواسته چنان منت بزرگی به من عطا شده است، الله می‌فرماید : ما به سلیمان (ع) فهماندیم و به (پدرس) داود

(ع) نفهماندیم به برادرش آدونیا نفهماندیم . و ... خلاصه اینکه همین ۲ کلمه مرا تسلیم قرآن کرد او اخر آن موضوع , کارم به جایی رسیده بود که گستاخانه و طلبکارانه به خدا می گفتم: باید به من هم بفهمانی همانطور که به سلیمان فهماندی و اگرنه به عدالت شهادت نمی دم و ... سبحان الله ، الحمد لله ، لا اله الا الله ، الله اکبر ، استغفار الله ربی واتوب اليک خدایا نعمتهایت را شکر , داده و نداده ات را شکر اشتباهات و گناهان همه ما را ببخش.

-۸- موضوع فهم ، پیچیده ترین مسئله انسانهاست ، که همه تلاشهایشان را حول این موضوع اختصاص داده اند .

فقط اینقدر به شما بگویم که تاریخ اسلام الى ما شا الله قاری و حافظ قرآن داشته و دارد. چرا با وجود همه آنها وضع مسلمانان این طوری است (به جای پیشرو بودن همواره تابع اند و توجیه گر) نکته : تا خداوند، در ما لیاقت فهم آیه را نبیند ، فهم آن را به ما اعطای نمی کند ، حالا هر چقدر هم که زور بزنیم بهترین قرائت و بهترین حفظ را انجام بدیم فایده ندارد باید لیاقت فهم را در خودمان ایجاد کنیم و آن هم فقط یک فرمول دارد ، که در حدیث قدسی آورده است : به آنچه می دانی عمل کن تا آنچه نمی دانی را به تو یاد دهم . عمل به حق راه فهم ما را باز می کند . با یکدیگر دعا کیم یا الله خودت آنچه صلاح می دانی را به ما بفهمان .

-۹- لذا مجموعه حاضر تلاشی است برای درک جزئی تر, کلمات قرآنی (درک جزئی، دروازه و مقدمه فهم کلی تر، است) که الله در آخرین ورژن کتاب الهی به بشر نازل کرده است و به همین خاطر توصیه می کنیم ، هنگام مطالعه کتاب مقدس مدام این دعا را با خود تکرار کنید

که خدا یا تو به من بفهمان ، باشد تا لایق آن شده باشیم که مشیت او به فهم و تعالی ما تعلق گیرد .

۱۰ - ملاک فهم، بر مرکز الله قرار دارد و او به هر کس که بخواهد و به هر مقدار که بخواهد از این نور جاری و حکمت باقی بهره مند می کند و نعمت صیرورت خود را نصیبیش می کند امید است زمینه ای فراهم شود ما لایق شویم و خدا عنایتی کند و به ما هم فهمانده شود آنگونه که به سلیمان و سایر انبیا و ائمه و صالحین و صدیقین بشر فهمانده شد.

۱۱ - راز کار اینجاست، فهم را فقط از الله طلب کنید ، آنچه او به شما می دهد ارزش دارد. قرآن ظاهری دارد و باطنی ، پس از یک مدت انس با قرآن اگر شما را لایق دید و کم کم حجاب خود را برایتان برمی دارد و بر بطن آن محرم می کند ، کم کم اعجاز را با سلول سلول جسم و ذره ذره روحتان درک می کنید . و خوش آن حال حق ، یا محول الحول والاحوال .

۱۲ - اتفاقات و تجربیات عجیبی در زندگی تان احساس می کنید، به شما یقین می دهم که از درون مطمئن می شوید که جهت آن حق و درست است و کمال و سعادت را در پی دارد ولو همه مردم ، خلافش را بگویند و این همان نعمت فرقان است که : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَقْرَأُوا اللَّهُ يَجْعَلُ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيَكْفُرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ** (الأنفال/۲۹) ای کسانی که ایمان آورده اید! اگر تقوای الهی را داشته باشید (تقوا را اینطور تصور کنید که همه جا یک دوربین بسته شده که پشت آن کارگزاران خداوند یا اثلا خود خداوند در حال روئیت فکر و عمل شماست) و این باعث شود از صراط مستقیم انحراف نکنید

، و حالا برای شما وسیله‌ای جهت جدا ساختن حق از باطل قرارمی‌دهد؛ (روشن‌بینی خاصی که در پرتو آن، حق را از باطل خواهید شناخت؛) و گناهانتان را می‌پوشاند؛ و شما را می‌آمرزد؛ و خداوند صاحب فضل و بخشش عظیم است!

۱۳ - اساس این روش در فهم قرآن این است که مخاطب یک کلمه از قرآن را مرکز توجه قرار دهد و آن را مانند نخ تسبیح در نظر بگیرد و همه آیات مرتبط با آن را مطالعه کند و در همه آن آیات، سعی کند رابطه سایر موضوعات مورد اشاره آیه با آن کلمه خاص را درک کند . در پایان فهمی از آن کلمه در ذهنش می‌نشیند که مصدق حديث امام صادق(ع) است که می‌فرماید: قرآن را با قرآن تفسیر کنید . البته درک بسیاری از کلمات قرآن با این روش بسیار آسان می‌گردد و نیاز به هیچگونه توضیحی نیست لیکن برای اینکه با شرایط عصری و برخی مصادیق عامه هم تطبیقی صورت گیرد به طور مختصر توضیحی ارائه می‌گردد . که پژوهنده گرامی باید توجه کند که آن توضیح صرفا از منظر نگارنده است و خدای ناکرده حمل بر کلام الله نکند .

۱۴ - برای ورود به حوزه نظریه و نظریه پردازی نیاز به یک چهارچوب مفهومی معتبر و قوی داریم ، باتفاق همه عقلای پیشینی و امروز جهان ، تنها منبعی که کامل است ، هیچ اشکالی به آن وارد نیست قرآن مجید می‌باشد .

۱۵ - منطق توحیدی اساس تقسیم بندی و گردآوری این مجموعه است یعنی تقسیم بندی همه موضوعات عالم جعل به دو تایی های حق و باطل و زدن باطل و اقامه حق تا ان شاء الله تفکر در شکل درست خود، به علم در وجودان ما تبدیل شود . انشا الله

۱۶- از شما مخاطب عزیز تقاضا می کنم هیچ عجله ای برای تمام کردن این مجموعه نکنید بگذارید آرام آرام به جانتان بنشیند و آنچه از الهامات و نکته های عقلی و علمی که با خواندن این مجموعه به ذهنتان متبدادر می شود ، حتما در جایی ثبت و ضبط کنید ، تا ان شا الله در وبسایت مرجعی که برای این منظور راه اندازی می گردد به اسم خودتان ثبت شود ، امید اینکه کم کم آن گنجینه بزرگ معرفتی منشعب از ام الكتاب ساخته شود که سایر بندگان خدا هم از آن استفاده مکفی را ببرند . و گره گشای ، مسئله و مشکلی بگردد .

۱۷- الله در قرآن کریم کامل ترین و جامعترین و بهترین کلامات زبان هر قوم را برای انتقال مفهومش انتخاب کرده است لذا گاهی در برابر یک کلمه ای که ما می شناسیم در قرآن چندین کلمه وجود دارد مثلا ما در برابر همه کلمات صدر ، قلب ، فواد ، شغاف کلمه دل را به کار می بریم حال آنکه هر کدام از کلمات بار معنایی خود و جایگاه خاص خود را در نظام معرفت حق دارا می باشند ، لذا وقتی به این موارد بر خوردید به خودمان اشکال بگیریم و سعی کنیم ما خود را همراه معارف قرآنی کنیم . نه اینکه با مقاومت و تعصب جاهلی بر زبان فارسی در برابر قرآن ، از حکمت‌های آن محروم شویم .

۱۸- ایامی که که درگیر مباحثات و جدلهای علمی هستم با تمام گوشت و پوست و استخوانم درک کردم که مشکل اصلی در این است که جامعه علمی ما ، در مفهوم کلمات با هم تعارض دارند ، یعنی به اصطلاح در ترمینولوژی ، ریشه شناسی واژه ها با یکدیگر مشکل داریم ، بسیاری از مدرنیستها مدام کلمه علم (که واژه ای قرآنی است) را به کار می بند و لی در اصل منظورشان ساینس است و ... لذا این مجموعه برای مقدمه

ورود به مباحث تکمیلی از واجبات است که بدانیم واقعاً منظور الله از کلمه علم چه بوده ، کاملترین فهم زمانی به وجود می یاد که همه جاهایی که الله این کلمه را به کار برده است دقیق بررسی کنیم .

۱۹ - پس از گردآوری و تالیف کتاب (فرضیه شجره و خلقت نخستین انسان ،ها) بسیاری مدام از بنده حقیر می پرسیدند ، شما چگونه این مفاهیم را کنار قرار می دهید و من فقط آنها را به خود قرآن ، ارجاع می دادم و اینکه در محضر قرآن تسلیم باشند . فکر می کنم توضیحات بالا جوابی برای سوال آن عزیزان باشد .

۲۰ - لازم به ذکر است متن آیات و ترجمه آنها از نسخه مورد تائید آیت الله مکارم شیرازی اقتباس شده است و اینکه هر جا احساس کردید برای فهم آیه به اطلاعات بیشتری نیاز دارید حتماً به کتاب آیات پیوسته قرآن مراجعه کرده و آیات پس و پیش آن را مد نظر قرار دهید و باز اگر اقناع نشدید به کتب تفسیر و شان نزول مراجعه فرمائید . و نکته بعدی اینکه : ترجمه ها ، ترجمه مرسوم هست و با توجه به مفاهیم جدیدی که درک می شود اشتباهاتی در آن یافت می شود . لذا اصل برای ما خود متن عربی قرآن است .

۲۱ - اگر این روش تدریس قرآن در جامعه مقبول افتاد حتی می تواند جایگزین دروس عربی و قرآن و تعلیمات دینی و تعلیمات اجتماعی و امور تربیتی و تا قسمتی هم ادبیات و تاریخ در دوره های تحصیلی آموزش و پرورش شود .

۲۲ - که از نتایج تبعی آن می توان اصلاح فرهنگ زبانی عامه پس از ۲ نسل را انتظار داشت . چون هم اکنون در زبان عوام بسیاری از لغات قرآنی به غلط جا افتاده که باید اصلاح شود .

۲۳- امیدوارم این تلاش باعث شود جامعه ولایی شیعیان جهان به درجه ای از فقاہت برستند که لایق محضر امام مهدی موعود صاحب الزمان(ع) بشوند .

۲۴- این مجموعه تلاش مقدماتی برای ترمینولوژی واژه های قرآنی است که در ادامه با نوع جدیدی از فهرست بندی موضوعی کلمات مرتبط تجربه بسیار دلپذیری را از درک آیات قرآن نصیب مخاطب می کند هر کدام از این کلمات می تواند تا سطوح بسیار پیشرفته تری کار پژوهشی و علمی را در برگیرد که خود به خود با انباشت آن پژوهشها زمینه برای تعریف یک رشته دانشگاهی در علوم انسانی به وجود می آید و این رویه ان شا الله پایه، اسلامی کردن علوم دانشگاهها و توحیدی کردن علوم تثلیثی فعلی را در آینده رقم بزند .

۲۵- و دیگر اینکه خواهشنا این مجموعه را به اینجانب نسبت ندهید بنده به اندازه دانه ریگی از اقیانوس بی کران معرفت این کتاب جاوید بهره بردم و تجربه خودم را در فهم بهتر و موثرتر از کلام الله را در این مجموعه تدوین کرده ام لذا همه ضعفهای احتمالی را به حساب حقارت بنده در این عرصه بگذارید . و همه بزرگی ها را به حساب آفریننده این کلمات . ولی بالاخره باید کاری می شد، ۱۴۰۰ سال است خداوند همه راه حل های زندگی سالم و صالح را فرستاده و ما هنوز در مقدمات معارف دست و پا می زنیم .

۲۶- اصرار داریم که اصطلاح "کلام الله "مکرر و مکرر بیان بشود تا خوب در اذهان و افکار بنشینند در اینصورت ما و عامه مردم عادت می کنیم که در مقابل کلام نفر ۱ نفر ۲ و نفر ۱۰۰ ام به دنبال درک کلام

الله در آن موضوع برویم و آن را فصل الخطاب بپذیریم که قطعاً همان صراط المستقیم است.

۲۷- با توجه به آیه زیر، ارزش والای قرآن را درک کنیم، که در این صورت برای درک آن تا آخر دنیا هم اگر لازم باشد می رویم.

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَائِسًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأُمَّالَ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ(الحشر/۲۱)

اگر این قرآن را بر کوهی نازل می کردیم، می دیدی که در برابر آن خاشع می شود و از خوف خدا می شکافد! اینها مثالهایی است که برای مردم می زنیم، شاید در آن بیندیشید!

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهُلْ مِنْ مُذَكَّرٍ(القمر/۴۰)

ما قرآن را برای یادآوری آسان ساختیم؛ آیا کسی هست که متذکر شود؟!
عَلَّمَ الْقُرْآنَ(الرحمن/۲)

قرآن را تعلیم فرمود،

۲۸- در لحظه لحظه مطالعه این مجموعه فقط ذهنتان را متوجه، درک حضور خداوند کنید، موضوعات فلسفی وجود و ... را به وقتی دیگر، به بعدها واگذارید تا حظ مطالعه آیات الله را از دست ندهید.

۲۹- آیه : **وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا(الإسراء/۱۰۶)**

و قرآنی که آیاتش را از هم جدا کردیم، تا آن را با درنگ بر مردم بخوانی؛ و آن را بتدریج نازل کردیم.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمِلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا(الفرقان/۳۲)

و کافران گفتند: «چرا قرآن یکجا بر او نازل نمی‌شود؟!» این بخاطر آن است که قلب تو را بوسیله آن محکم داریم، و (از این رو) آن را به تدریج بر تو خواندیم.

۳۰- طبق آیه ، مَنْ كَانَ يَرِيدُ حَرْثَ الْأَخِرَةِ نَزِدُ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يَرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ(شوری ۲۰) کسی که زراعت آخرت را بخواهد، به کشت او برکت و افزایش می‌دهیم و بر محصولش می‌افزاییم؛ و کسی که فقط کشت دنیا را بطلبید، کمی از آن به او می‌دهیم اما در آخرت هیچ بهره‌ای ندارد!

۳۱- باید انتخاب کنید ، دو راهی ای که در همه مراحل زندگیتان با آن روبه رو می شوید ، گزینه یک دنیا ، گزینه ۲ آخرت گزینه ۳ رکود و بی انتخابی و هدر دادن همه چیز ، گزینه ۴ هر دو .

۳۲- بعد از نگارش کتاب فرضیه شجره و خلقت نخستین انسانها به این نتیجه رسیدم که ما با بحران مفاهیم کلمات قرآنی و ترجمه های مخدوش از قرآن رو به رو هستیم و کلماتی را به جای کلمات قرآنی به عنوان ترجمه به کار می بریم که نه تنها معنا را منتقل نمی کند بلکه حجابی بر معنای کلمات قرآنی است

۳۳- شاید الله ، این وظیفه مهم را به دوش ما پارسی زبان ها قرار داده است تا ترجمه ای صحیح و کامل از قرآن تهیه کنیم، که از روی آن بشود به همه زبانها ترجمه کرد . و از این رهگذر حجت بر تمام انسانها تمام شود . و دیگر هیچکس در دنیا بهانه ای ندارد که چرا پیامبر خدا به زبان ما پیامی نفرستاده است. چون خیلی بزرگتر از آنها تمدن ایرانی است، که می بایست چنین ادعایی کند ، لیکن همه اقوام پارسی

تسلیم امر الهی شده اند و به هر زبانی که الله پیامبرش را بفرستد رزق
هدایت خود را جستجو می کنند و ان شا الله می یابند.

۳۴- قبل از تصمیم به انتشار عمومی این اثر ، استخاره ای از قرآن
گرفتم که این آیه آمد ، تفسیرش با مخاطبان **فَإِنَّمَا يُسَرِّنَاهُ بِلِسَانِكَ**
لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُّدَّاً(مریم/۹۷) و ما فقط آن [=
قرآن] را بر زبان تو (پیامبر خاتم (ص)) آسان ساختیم تا
پرهیزگاران را بوسیله آن بشارت دهی، و دشمنان سرسخت را با
آنان انداز کنی.

۳۵- در ویراست اول این مجموعه بنا داریم صرفاً لیست آیات
موضوعی را بدون توضیح یا تفسیر خاص بیاوریم چون بسیاری از مردم
می خواهند کلام خدا را خالص و بی مزاحم بخوانند لیکن در ویراست
های بعدی توضیحات لازم و تفسیر و سایر برداشتهای منطقی نیز آورده
می شود تا موضوع قوام بگیرد .

۳۶- یک تقاضایی هم از صاحبان علم و فضل دارم اینکه چراگ این
مسیر را با نظرات و بازخوردها و پیشنهادها و اصلاحگریهای خود روشن
نگه دارند و چنانچه مطلب جدیدی را یافتند یا آیه ای در فهرست
موضوعی از قلم افتاده (نعموز بالله) که باید اضافه شود یا اشکالی در این
پژوهش کشف کردند منت گذارند و با ایمیل
hasan7947@mailfa.com اعلام فرمایند .

۳۷- و نکته آخر اینکه بی دریغ نسبت به مباحث قرآنی برای اعتلای
خود و سپس تبلیغ آن به سایرین همت ورزید تا ان شا الله خودمان
و ملت‌هایمان را از مهجویت نسبت به کلام خداوند در آوریم
(چون آنچه در جهان واقع جریان دارد قرآن و کلام خداوند است و هر

چه غیر آن است وجه باطل نفسانیات انسانهاست که البته موجب ضلالت
جامعه امروز ما شده است)

- ۳۸ - مزید منت است، کسی علاقه و توان و وقت و امکان لازم را دارد
، زحمت ترجمه این مجموعه را به زبان محلی خود و حتی زبان سایر
ملتها بکشد تا رسالت امه وسط بودن خود را ، نسبت به سایر انسانها ،
انجام داده باشیم . ان شا الله

- ۳۹ - و آرزویم این است که روزی به جای رشته های دانشگاهی
فعلی رشته هایی با عنایوین هر یک از کلمات قرآنی جایگزین شود .
توفيق دنيا و آخره را برای همه شما آرزومندم . والسلام

معاجز در کلام الله

وَالَّذِينَ سَعَوا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (الحج/٥١)

و آنها که در (محو) آیات ما تلاش کردند، و چنین می پنداشتند که

می توانند بر اراده حتمی ما غالب شوند، اصحاب دوز خند!»

وَالَّذِينَ سَعَوا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ (سبأ/٥)

و کسانی که سعی در (تکذیب) آیات ما داشتند و گمان کردند می توانند

از حوزه قدرت ما بگریزند، عذابی بد و دردناک خواهند داشت!

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخْضَرُونَ (سبأ/٣٨)

و کسانی که برای انکار و ابطال آیات ما تلاش می کنند و می پندارند از

چنگ قدرت ما فرار خواهند کرد، در عذاب (الله) احضار می شوند!

ظلم

يَكَادُ الْبَرْقُ يُخْطِفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَخَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ^(البقرة/٢٠)

(روشنایی خیره کننده) برق، نزدیک است چشمانشان را برباید. هر زمان که (برق جستن می‌کند، و صفحه بیابان را) برای آنها روشن می‌سازد، (چند گامی) در پرتو آن راه می‌روند؛ و چون خاموش می‌شود، توقف می‌کنند. و اگر خدا بخواهد، گوش و چشم آنها را از بین می‌برد؛ چرا که خداوند بر هر چیز تواناست.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ بِاتْخَادِكُمُ الْعِجْلَ
فَتُوبُوا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ^(البقرة/٥٤)

و زمانی را که موسی به قوم خود گفت: «ای قوم من! شما با انتخاب گوساله (برای پرستش) به خود ستم کردید! پس توبه کنید؛ و به سوی خالق خود باز گردید! و خود را [یکدیگر را] به قتل برسانید! این کار، برای شما در پیشگاه پروردگارتان بهتر است.» سپس خداوند توبه شما را پذیرفت؛ زیرا که او توبه پذیر و رحیم است.

وَظَلَّلَنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلَنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلَوَى كُلُّوا مِنْ طَيَّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمْوْنَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ^(البقرة/٥٧)

و ابر را بر شما سایبان قرار دادیم؛ و «من» [=شیره مخصوص و لذیذ درختان] و «سلوی» [=مرغان مخصوص شبیه کبوتر] را بر شما فرستادیم؛ (و گفتیم) «از نعمتهای پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ایم بخورید!» (ولی شما کفران کردید!) آنها به ما ستم نکردند؛ بلکه به خود ستم می‌نمودند.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ(البقرة/٥٩)

اما افراد ستمگر، این سخن را که به آنها گفته شده بود، تغییر دادند؛ (و به جای آن، جمله استهزاً‌آمیزی گفتند؛ لذا بر ستمگران، در برابر این نافرمانی ، عذابی از آسمان فرستادیم.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي حَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا حِزْبٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ(البقرة/١١٤)

کیست ستمکارتر از آن کس که از بردن نام خدا در مساجد او جلوگیری کرد و سعی در ویرانی آنها نمود؟! شایسته نیست آنان، جز با ترس و وحشت، وارد این (کانونهای عبادت) شوند. بهره آنها در دنیا (فقط) رسوایی است و در سرای دیگر، عذاب عظیم (الهی)!!

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَنَّمُّ أَغْلَمُ أَمِ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ(البقرة/١٤٠)

يا مي گويند: «ابراهيم و اسماعيل و اسحاق و يعقوب و اسباط، يهودي يا نصراني بودند»؟! بگو: «شما بهتر مى دانيد يا خدا؟! (و با اينكه مى دانيد آنها يهودي يا نصراني نبودند، چرا حقيقت را كتمان مى کنيد؟)» و چه کسی ستمکارتر است از آن کس که گواهی و شهادت الهی را که نزد اوست، كتمان مى کند؟! و خدا از اعمال شما غافل نیست.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوْلٌ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوْلُوا وَجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لَئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ

فَلَمَّا تَخْشَوْهُمْ وَأَخْشَوْنِي وَلَأْتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ(البقرة/١٥٠)

و از هر جا خارج شدی، روی خود را به جانب مسجد الحرام کن! و هر جا بودید، روی خود را به سوی آن کنید! تا مردم، جز ظالمان (که دست از لجاجت برنمی دارند)، دليلی بر ضد شما نداشته باشند؛ (زیرا از نشانه‌های پیامبر، که در کتب آسمانی پیشین آمده، این است که او، به سوی دو قبله، نماز می خواند). از آنها نترسیدا و (تنها) از من بترسید! (این تغيير قبله، به خاطر آن بود که) نعمت خود را بر شما تمام کنم، شاید هدایت شوید!

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَخَذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يَحْبُّونَهُمْ كَحْبِ اللَّهِ وَالَّذِينَ أَمْنُوا أَشَدُ حُبًا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ(البقرة/١٦٥)

بعضی از مردم، معبدهایی غیر از خداوند برای خود انتخاب می کنند؛ و آنها را همچون خدا دوست می دارند. اما آنها که ایمان دارند، عشقشان به

خدا، (از مشرکان نسبت به معبدهایشان)، شدیدتر است. و آنها که ستم کردند، (و معبدی غیر خدا برگزیدند)، هنگامی که عذاب (الهی) را مشاهده کنند، خواهند دانست که تمام قدرت، از آن خداست؛ و خدا دارای مجازات شدید است؛ (نه معبدهای خیالی که از آنها می‌هراسند).

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرْحُونَ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا
تَتَحِذُّهُ آيَاتُ اللَّهِ هُزُوا وَإِذْ كُرُوا بِنِعْمَتِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ
الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعْظُلُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ (البقرة/۲۳۱)

و هنگامی که زنان را طلاق دادید، و به آخرین روزهای «عده» رسیدند، یا به طرز صحیحی آنها را نگاه دارید (و آشتی کنید)، و یا به طرز پسندیده‌ای آنها را رها سازید! و هیچ‌گاه به خاطر زیان رساندن و تعدی کردن، آنها را نگاه ندارید! و کسی که چنین کند، به خویشتن ستم کرده است. (و با این اعمال، و سوء استفاده از قوانین الهی)، آیات خدا را به استهزا نگیرید! و به یاد بیاورید نعمت خدا را بر خود، و کتاب آسمانی و علم و دانشی که بر شما نازل کرده، و شما را با آن، پند می‌دهد! و از خدا پرهیزید! و بدانید خداوند از هر چیزی آگاه است (و از نیات کسانی که از قوانین او، سوء استفاده می‌کنند، با خبر است)!

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يَوْفَى إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ (البقرة/۲۷۲)

هدایت آنها (به طور اجبار)، بر تو نیست؛ (بنابر این، ترک انفاق به غیر مسلمانان، برای اجبار به اسلام، صحیح نیست؛) ولی خداوند، هر که را بخواهد (و شایسته بداند)، هدایت می‌کند. و آنچه را از خوبیها و اموال انفاق می‌کنید، برای خودتان است؛ (ولی) جز برای رضای خدا، انفاق نکنید! و آنچه از خوبیها انفاق می‌کنید، (پاداش آن) به طور کامل به شما داده می‌شود؛ و به شما ستم نخواهد شد.

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأَذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ (البقرة/۲۷۹)

اگر (چنین) نمی‌کنید، بدانید خدا و رسولش، با شما پیکار خواهند کرد! و اگر توبه کنید، سرمایه‌های شما، از آن شماست [= اصل سرمایه، بدون سود]، نه ستم می‌کنید، و نه بر شما ستم وارد می‌شود. وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يظْلَمُونَ (البقرة/۲۸۱)

و از روزی بپرهیزید (و بترسید) که در آن روز، شما را به سوی خدا بازمی‌گردانند؛ سپس به هر کس، آنچه انجام داده، به طور کامل باز پس داده می‌شود، و به آنها ستم نخواهد شد. (چون هر چه می‌بینند، نتایج اعمال خودشان است).

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوْقَيْتُ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يَظْلِمُونَ (آل عمران/۲۵)

پس چه گونه خواهند بود هنگامی که آنها را برای روزی که شکی در آن نیست [= روز رستاخیز] جمع کنیم، و به هر کس، آنچه (از اعمال برای خود) فراهم کرده ، بطور کامل داده شود؟ و به آنها ستم نخواهد شد (زیرا محصلو اعمال خود را می‌چینند).

تُلَكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتُّلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ (آل عمران/۱۰۸)

اینها آیات خدادست؛ که بحق بر تو می‌خوانیم. و خداوند (هیچ گاه) ستمی برای (احدى از) جهانیان نمی‌خواهد.

مَثَلُ مَا يَنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمُهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (آل عمران/۱۱۷)

آنچه آنها در این زندگی پست دنیوی انفاق می‌کنند، همانند باد سوزانی است که به زراعت قومی که بر خود ستم کرده (و در غیر محل و وقت مناسب، کشت نموده‌اند)، بوزد؛ و آن را نابود سازد. خدا به آنها ستم نکرده؛ بلکه آنها، خودشان به خویشتن ستم می‌کنند.

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ
وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يَصِرُوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ (آل عمران/۱۳۵)

و آنها که وقتی مرتكب عمل زشتی شوند، یا به خود ستم کنند، به یاد خدا می افتد؛ و برای گناهان خود، طلب آمرزش می کنند - و کیست جز خدا که گناهان را ببخشد؟ - و بر گناه، اصرار نمی ورزند، با اینکه می دانند.
وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغْلُّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُؤَفَّى كُلُّ

نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ (آل عمران/۱۶۱)

(گمان کردید ممکن است پیامبر به شما خیانت کند؟! در حالی که) ممکن نیست هیچ پیامبری خیانت کند! و هر کس خیانت کند، روز رستاخیز، آنچه را در آن خیانت کرده، با خود (به صحنه محشر) می آورد؛ سپس به هر کس، آنچه را فراهم کرده (و انجام داده است)، بطور کامل داده می شود؛ و (به همین دلیل) به آنها ستم نخواهد شد (چرا که محصول اعمال خود را خواهند دید).

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَسَيَصْلُوْنَ سَعِيرًا (النساء/۱۰)

کسانی که اموال یتیمان را به ظلم و ستم می خورند، (در حقیقت)، تنها آتش می خورند؛ و بزودی در شعله های آتش (دوزخ) می سوزند.

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدُوانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرًا (النساء/۳۰)

و هر کس این عمل را از روی تجاوز و ستم انجام دهد، بزودی او را در آتشی وارد خواهیم ساخت؛ و این کار برای خدا آسان است.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِتْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يَضَعِفُهَا وَيَبْؤُتُ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا(النساء/٤٠)

خداوند (حتی) به اندازه سنگینی ذرهای ستم نمی‌کند؛ و اگر کار نیکی باشد، آن را دو چندان می‌سازد؛ و از نزد خود، پاداش عظیمی (در برابر آن) می‌دهد.

أَللَّمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَرْكُونَ أَنفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يَرَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يَظْلِمُونَ فَتِيلًا(النساء/٤٩)

آیا ندیدی کسانی را که خودستایی می‌کنند؟! (این خود ستاییها، بی‌ارزش است؛) بلکه خدا هر کس را بخواهد، ستایش می‌کند؛ و کمترین ستمی به آنها نخواهد شد.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيَطَّاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفِرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَابًا رَحِيمًا(النساء/٦٤)

ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر برای این که به فرمان خدا، از وی اطاعت شود. و اگر این مخالفان، هنگامی که به خود ستم می‌کردند (و فرمانهای خدا را زیر پا می‌گذارند)، به نزد تو می‌آمدند؛ و از خدا طلب آمرزش می‌کردند؛ و پیامبر هم برای آنها استغفار می‌کرد؛ خدا را توبه پذیر و مهربان می‌یافتند.

أَلْمَ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُوا أَيْدِيهِمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاءَ فَلَمَّا
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يُخْشِونَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ
خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخْرَتْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ
مَنَاعَ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا(النساء/۷۷)

آیا ندیدی کسانی را که (در مکه) به آنها گفته شد: «فعلا) دست از جهاد بدارید! و نماز را برپا کنید! و زکات بپردازید!» (اما آنها از این دستور، ناراحت بودند)، ولی هنگامی که (در مدینه) فرمان جهاد به آنها داده شد، جمعی از آنان، از مردم می‌ترسیدند، همان گونه که از خدا می‌ترسند، بلکه بیشتر! و گفتند: «پروردگار! چرا جهاد را بر ما مقرر داشتی؟! چرا این فرمان را تا زمان نزدیکی تأخیر نینداختی؟!» به آنها بگو: «سرمایه زندگی دنیا، ناچیز است! و سرای آخرت، برای کسی که پرهیزگار باشد، بهتر است! و به اندازه رشته شکاف هسته خرمایی، به شما ستم نخواهد شد!

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَحِيمًا(النساء/۱۱۰)

کسی که کار بدی انجام دهد یا به خود ستم کند، سپس از خداوند طلب آمرزش نماید، خدا را آمرزنده و مهربان خواهد یافت.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالَحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْشَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا(النساء/۱۲۴)

و کسی که چیزی از اعمال صالح را انجام دهد، خواه مرد باشد یا زن، در حالی که ایمان داشته باشد، چنان کسانی داخل بهشت می‌شوند؛ و کمترین ستمی به آنها نخواهد شد.

لَا يَحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظُلِّمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
عَلِيمًا(النساء/١٤٨)

خداآند دوست ندارد کسی با سخنان خود، بدیها(ای دیگران) را اظهار کند؛ مگر آن کس که مورد ستم واقع شده باشد. خداوند، شنوا و داناست.
يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى
أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرًا فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا
الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنًا عَنْ ذَلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَى سُلْطَانًا
مُبِينًا(النساء/١٥٣)

اهل کتاب از تو می‌خواهند کتابی از آسمان (یکجا) بر آنها نازل کنی؛ (در حالی که این یک بهانه است؛) آنها از موسی، بزرگتر از این را خواستند، و گفتند: «خدا را آشکارا به ما نشان ده!» و بخاطر این ظلم و ستم، صاعقه آنها را فرا گرفت. سپس گوساله (سامری) را، پس از آن همه دلایل روشن که برای آنها آمد، (به خدایی) انتخاب کردند، ولی ما از آن درگذشتم (و عفو کردیم) و به موسی، برهان آشکاری دادیم.

فِيظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمَنَا عَلَيْهِمْ طَيَّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبَصَدَّهُمْ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا(النساء/١٦٠)

بخاطر ظلمی که از یهود صادر شد، و (نیز) بخاطر جلوگیری بسیار آنها از راه خدا، بخشی از چیزهای پاکیزه را که بر آنها حلال بود، حرام کردیم.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنْ اللَّهُ لِيغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيهِمْ طَرِيقًا(النساء/۱۶۸)

کسانی که کافر شدند، و (به خود و دیگران) ستم کردند، هرگز خدا آنها را نخواهد بخشید، و آنان را به هیچ راهی هدایت نخواهد کرد،

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ(المائدة/۳۹)

اما آن کس که پس از ستم کردن، توبه و جبران نماید، خداوند توبه او را می‌پذیرد؛ (و از این مجازات؛ معاف می‌شود، زیرا) خداوند، آمرزنده و مهربان است.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ(الأنعام/۲۱)

چه کسی ستمکارتر است از آن کس که بر خدا دروغ بسته [= همتایی برای او قائل شده‌است]، و یا آیات او را تکذیب کرده است؟! مسلمان ظالمان، رستگار نخواهند شد!

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ(الأنعام/۴۵)

و (به این ترتیب)، دنباله (زندگی) جمعیتی که ستم کرده بودند، قطع شد. و ستایش مخصوص خداوند، پروردگار جهانیان است.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ (الأنعام/٨٢)

(آری)، آنها که ایمان آورند، و ایمان خود را با شرك و ستم نیالودند، ایمنی تنها از آن آنهاست؛ و آنها هدایت یافتگانند!»

وَمَنْ أَظْلَمُ مِنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يَوْحِ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أُخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوَنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ (الأنعام/٩٣)

چه کسی ستمکارتر است از کسی که دروغی به خدا بیندد، یا بگوید: «بر من، وحی فرستاده شده»، در حالی که به او وحی نشده است، و کسی که بگوید: «من نیز همانند آنچه خدا نازل کرده است، نازل می‌کنم»؟! و اگر ببینی هنگامی که (این) ظالمان در شداید مرگ فرو رفته‌اند، و فرشتگان دستها را گشوده، به آنان می‌گویند: «جان خود را خارج سازید! امروز در برابر دروغهایی که به خدا بستید و نسبت به آیات او تکبر ورزیدید، مجازات خوارکننده‌ای خواهید دید»! (به حال آنها تأسف خواهی خورد)

ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ (الأنعام/١٣١)
این بخاطر آن است که پروردگارت هیچ‌گاه (مردم) شهرها و آبادیها را بخاطر ستمهایشان در حال غفلت و بی‌خبری هلاک نمی‌کند. (بلکه قبل از رسولانی برای آنها می‌فرستد).

وَمِنَ الْإِبْلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ الَّذِكَرَيْنِ حَرَّمَ أُمُّ الْأَنْثَيْنِ أَمَا
اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأَنْثَيْنِ أُمٌّ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَذَا فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الأنعام/۱۴۴)

و از شتر یک جفت، و از گاو هم یک جفت (برای شما آفرید)، بگو: «کدامیک از اینها را خدا حرام کرده است؟ نرها یا ماده‌ها را؟ یا آنچه را شکم ماده‌ها دربرگرفته؟ یا هنگامی که خدا شما را به این موضوع توصیه کرد، شما گواه (بر این تحریم) بودید؟! پس چه کسی ستمکارتر است از آن کس که بر خدا دروغ می‌بنند، تا مردم را از روی جهل گمراه سازد؟! خداوند هیچ گاه ستمگران را هدایت نمی‌کند»

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيْنَهُ مِنْ
رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا
سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا
يَصْدِفُونَ (الأنعام/۱۵۷)

یا نگویید: «اگر کتاب آسمانی بر ما نازل می‌شد، از آنها هدایت یافته‌تر بودیم!» اینک آیات و دلایل روشن از جانب پروردگارたن، و هدایت و رحمت برای شما آمد! پس، چه کسی ستمکارتر است از کسی که آیات خدا را تکذیب کرده، و از آن روی گردانده است؟! اما بزودی کسانی را که از آیات ما روی می‌گردانند، بخاطر همین اعراض بی‌دلیلشان، مجازات شدید خواهیم کرد!

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يَجِزَّ إِلَّا مِثْلُهَا
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (الأعماق/ ۱۶۰)

هر کس کار نیکی بجا آورد، ده برابر آن پاداش دارد، و هر کس کار بدی انجام دهد، جز بمانند آن، کیفر نخواهد دید؛ و ستمی بر آنها نخواهد شد.
وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
يُظْلَمُونَ (الأعراف/ ۹)

و کسانی که میزانهای (عمل) آنها سبک است، افرادی هستند که سرمایه وجود خود را، بخاطر ظلم و ستمی که نسبت به آیات ما می‌کردند، از دست داده‌اند.

قَالَ رَبُّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَا مِنَ
الْخَاسِرِينَ (الأعراف/ ۲۳)

گفتند: «پروردگار!! ما به خویشن ستم کردیم! و اگر ما را نبخشی و بر ما رحم نکنی، از زیانکاران خواهیم بود!»

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَبَ بِآيَاتِهِ أَوْ لَكَهَ يَنَالُهُمْ
نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلَّوْا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا
كَافِرِينَ (الأعراف/ ۳۷)

چه کسی ستمکارتر است از آنها که بر خدا دروغ می‌بندند، یا آیات او را تکذیب می‌کنند؟! آنها نصیباشان را از آنچه مقدر شده (از نعمتها و موهب این جهان) می‌برند؛ تا زمانی که فرستادگان ما [۱] = فرشتگان قبض

ارواح] به سراغشان روند و جانشان را بگیرند؛ از آنها می‌پرسند: «کجايند معبودهایی که غير از خدا می‌خواندید؟! (چرا به ياري شما نمی‌آيد؟!)» می‌گويند: «آنها (همه) گم شدند (و از ما دور گشتند!)» و بر ضد خود گواهی می‌دهند که کافر بودند!

ثُمَّ بَعْثَنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ بِإِيمَانِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلِئِيهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنْظَرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (الأعراف/۱۰۳)

سپس بدنبال آنها [= پیامبران پیشین] موسی را با آیات خویش به سوی فرعون و اطرافيان او فرستاديم؛ اما آنها (با عدم پذيرش)، به آن (آيات) ظلم کردن. ببين عاقبت مفسدان چگونه بود!

وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْتَنَى عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أَمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذْ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْجَسَتْ مِنْهُ اثْتَنَتا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أَنَّاسٍ مَشْرَبَهُمْ وَظَلَلَنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامُ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلَوَى كُلُّوا مِنْ طَيَّباتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمْنَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (الأعراف/۱۶۰)

ما آنها را به دوازده گروه -که هر يك شاخه‌اي (از دودمان اسرائييل) بود - تقسيم کرديم. و هنگامي که قوم موسى (در بیابان) از او تقاضاي آب کردن، به او وحی فرستاديم که: «عصای خود را بر سنگ بزن!» ناگهان دوازده چشمها از آن بیرون جست؛ آنچنان که هر گروه، چشمها و آبشخور خود را می‌شناخت. و ابر را بر سر آنها سایبان ساختيم؛ و بر آنها «من» و «سلوی» فرستاديم؛ (و به آنان گفتيم): از روزيهای پاکيزه‌اي که به شما

داده‌ایم، بخوریدا! (و شکر خدا را بجا آورید! آنها نافرمانی و ستم کردند؛ ولی) به ما ستم نکردند، لکن به خودشان ستم می‌نمودند.

**فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ** (الأعراف/١٦٢)

اما ستمگران آنها، این سخن (و آن فرمانها) را، بغیر آنچه به آنها گفته شده بود، تغییر دادند؛ از این‌رو بخاطر ستمی که روا میداشتند، بلایی از آسمان بر آنها فرستادیم (و مجازاتشان کردیم).

**فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكْرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخْذَنَا الَّذِينَ
ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَيْسِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ** (الأعراف/١٦٥)

اما هنگامی که تذکراتی را که به آنها داده شده بود فراموش کردند، (لحظه عذاب فرا رسید؛ و) نهی‌کنندگان از بدی را رهایی بخشیدیم؛ و کسانی را که ستم کردند، بخاطر نافرمانیشان به عذاب شدیدی گرفتار ساختیم.

**سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفَسَهُمْ كَانُوا
يَظْلِمُونَ** (الأعراف/١٧٧)

چه بد مثلی دارند گروهی که آیات ما را تکذیب کردند؛ و آنها تنها به خودشان ستم می‌نمودند!

**وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ** (الأنفال/٢٥)

و از فتنه‌ای بپرهیزید که تنها به ستمکاران شما نمی‌رسد؛ (بلکه همه را فرا خواهد گرفت؛ چرا که دیگران سکوت اختیار کردند) و بدانید خداوند کیفر شدید دارد!

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْحَيَلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ
وَعَدُوُّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَوْفَ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ (الأنفال/ ۶۰)

هر نیروی در قدرت دارید، برای مقابله با آنها [= دشمنان]، آمده سازید! و (همچنین) اسبهای ورزیده (برای میدان نبرد)، تا به وسیله آن، دشمن خدا و دشمن خویش را بتراسانید! و (همچنین) گروه دیگری غیر از اینها را، که شما نمی‌شناسید و خدا آنها را می‌شناسد! و هر چه در راه خدا (و تقویت بنیه دفاعی اسلام) انفاق کنید، بطور کامل به شما بازگردانده می‌شود، و به شما ستم نخواهد شد!

إِنَّ عِدَّةَ الشَّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ أَثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةُ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيْمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ
وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَةً كَمَا يَقَاتِلُونَكُمْ كَافَةً وَأَغْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ
الْمُتَّقِينَ (التوبه/ ۳۶)

تعداد ماهها نزد خداوند در کتاب الهی، از آن روز که آسمانها و زمین را آفریده، دوازده ماه است؛ که چهار ماه از آن، ماه حرام است؛ (و جنگ در آن منوع می‌باشد). این، آیین ثابت و پابرجا(ی الهی) است! بنابر این، در این ماهها به خود ستم نکنید (و از هرگونه خونریزی بپرهیزید)! و (به

هنگام نبرد) با مشرکان، دسته جمعی پیکار کنید، همان گونه که آنها دسته جمعی با شما پیکار می‌کنند؛ و بدانید خداوند با پرهیزگاران است!

الْمُ يَأْتِهِمْ نَبِأً الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمٌ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودٍ وَقَوْمٍ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يظْلِمُونَ (التوبه/۷۰)

آیا خبر کسانی که پیش از آنها بودند، به آنان نرسیده است؟! «قوم نوح» و «عاد» و «ثمود» و «قوم ابراهیم» و «اصحاب مدین» [= قوم شعیب] و «شهرهای زیر و رو شده» [= قوم لوط]؛ پیامبرانشان دلایل روشن برای آنان آوردند، (ولی نپذیرفتند؛) خداوند به آنها ستم نکرد، اما خودشان بر خویشتن ستم می‌کردند!

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ (یونس/۱۳)

ما امتهای پیش از شما را، هنگامی که ظلم کردند، هلاک نمودیم؛ در حالی که پیامبرانشان دلایل روشن برای آنها آوردند، ولی آنها ایمان نیاورند؛ این گونه گروه مجرمان را کیفر می‌دهیم!

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَدَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ (یونس/۱۷)

چه کسی ستمکارتر است از آن کس که بر خدا دروغ می‌بندد، یا آیات او را تکذیب می‌کند؟! مسلمان مجرمان رستگار نخواهند شد!

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءٌ سَيِّئَةٌ بِمِثْلِهَا وَتَرْهِقُهُمْ ذِلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أَغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنَ اللَّيلِ مُظْلِمًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (یونس/۲۷)

اما کسانی که مرتكب گناهان شدند، جزای بدی بمقدار آن دارند؛ و ذلت و خواری، چهره آنان را می‌پوشاند؛ و هیچ چیز نمی‌تواند آنها را از (مجازات) خدا نگه دارد! (چهره‌هایشان آنچنان تاریک است که) گویی با پاره‌هایی از شب تاریک، صورت آنها پوشیده شده! آنها اهل دوزخند؛ و جاودانه در آن خواهند ماند!

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (یونس/۴۴)
خداؤند هیچ به مردم ستم نمی‌کند؛ ولی این مردمند که به خویشتن ستم می‌کند!

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يَظْلِمُونَ (یونس/۴۷)

برای هر امتی، رسولی است؛ هنگامی که رسولشان به سوی آنان بیاید، بعدالت در میان آنها داوری می‌شود؛ و ستمی به آنها نخواهد شد!
ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هُلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ (یونس/۵۲)

سپس به کسانی که ستم کردند گفته می‌شود: عذاب ابدی را بچشید! آیا جز به آنچه انجام می‌دادید کیفر داده می‌شوید؟!»

وَلَوْ أَنَّ لِكُلٌّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَأَفْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرَوْا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (یونس/۵۴)

و هر کس که ستم کرده، اگر تمامی آنچه روی زمین است در اختیار داشته باشد، (همه را از هول عذاب)، برای نجات خویش می‌دهد! و هنگامی که عذاب را ببینند، (پیشمان می‌شوند؛ اما) پیشمانی خود را کتمان می‌کنند («مبارا رسواتر شوند»)! و در میان آنها، بعدالت داوری می‌شود؛ و ستمی بر آنها نخواهد شد!

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يَعْرَضُونَ عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هُؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ (هود/۱۸)

چه کسی ستمکارتر است از کسانی که بر خدا افتراء می‌بنندن؟! آنان (روز رستاخیز) بر پروردگارشان عرضه می‌شوند، در حالی که شاهدان [= پیامبران و فرشتگان] می‌گویند: «اینها همانها هستند که به پروردگارشان دروغ بستند! ای لعنت خدا بر ظالمان باد!»

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَغْيِنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرَفُونَ (هود/۳۷)

و (اکنون) در حضور ما و طبق وحی ما، کشتی بساز! و درباره آنها که ستم کردند شفاعت مکن، که (همه) آنها غرق شدنی هستند! «وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ (هود/۶۷)

و کسانی را که ستم کرده بودند، صیحه (آسمانی) فروگرفت؛ و در خانه‌هایشان به روی افتادند و مردند...

وَلَمَّا جَاءَ أُمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَنَا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ (هو/۹۴)

و هنگامی که فرمان ما فرا رسید، شعیب و کسانی را که با او ایمان آورده بودند، به رحمت خود نجات دادیم؛ و آنها را که ستم کردند، صیحه (آسمانی) فرو گرفت؛ و در دیار خود، به رو افتادند (و مردند)...

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أُمْرٌ رَّبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ (هو/۱۰۱)

ما به آنها ستم نکردیم؛ بلکه آنها خودشان بر خویشن ستم روا داشتند! و هنگامی که فرمان مجازات الهی فرا رسید، معبدانی را که غیر از خدا می‌خوانند، آنها را یاری نکردند؛ و جز بر هلاکت آنان نیفرودند!

وَلَا تَرْكُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أُولِيَاءِ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ (هو/۱۱۳)

و بر ظالمان تکیه ننمایید، که موجب می‌شود آتش شما را فرا گیرد؛ و در آن حال، هیچ ولی و سرپرستی جز خدا نخواهد داشت؛ و یاری نمی‌شوید!

فَلَوْا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
فَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا
مُجْرِمِينَ (هود/۱۶)

چرا در قرون (و اقوام) قبل از شما، دانشمندان صاحب قدرتی نبودند که از فساد در زمین جلوگیری کنند؟! مگر اندکی از آنها، که نجاتشان دادیم! و آنان که ستم می کردند، از تنعم و کامجوئی پیروی کردند؛ و گناهکار بودند (و نابود شدند)!

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيَهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ (هود/۱۷)

و چنین نبود که پروردگارت آبادیها را بظلم و ستم نابود کند در حالی که اهلش در صدد اصلاح بوده باشند!

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيَّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُثَنَّاتُ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ (الرعد/۶)

آنها پیش از حسن (و رحمت)، از تو تقاضای شتاب در سیئه (و عذاب) می کنند؛ با اینکه پیش از آنها بلاهای عبرت انگیز نازل شده است! و پروردگار تو نسبت به مردم -با اینکه ظلم می کنند- دارای مغفرت است؛ و (در عین حال)، پروردگارت دارای عذاب شدید است!

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرُونَا إِلَى أَجَلٍ
قَرِيبٍ نُحِبُّ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعُ الرَّسُّلَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمُّهُمْ مِنْ قَبْلٍ مَا لَكُمْ مِنْ
زَوَالٍ (الإبراهيم/۴۴)

و مردم را از روزی که عذاب الهی به سراغشان می‌آید، بترسان! آن روز که ظالمان می‌گویند: «پروردگارا! مدت کوتاهی ما را مهلت ده، تا دعوت تو را بپذیریم و از پیامبران پیروی کنیم!» (اما پاسخ می‌شنوند که: مگر قبل اسوگند یاد نکرده بودید که زوال و فنایی برای شما نیست؟!

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ
وَصَرَبَنَا لَكُمُ الْأُمَّثَالَ (الإبراھیم/۴۵)

(آری شما بودید که) در منازل (و کاخهای) کسانی که به خویشتن ستم کردند، ساکن شدید؛ و برای شما آشکار شد چگونه با آنان رفتار کردیم؛ و برای شما، مثلها (از سرگذشت پیشینیان) زدیم (باز هم بیدار نشدید)! هلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيهِمُ الْمَلَائِكَةُ أُوْ يَأْتِي أَمْرُ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ

مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (النحل/۳۳)
آیا آنها انتظاری جز این دارند که فرشتگان (قبض اروح) به سراغشان بیایند، یا فرمان پروردگارت (برای مجازاتشان) فرا رسد (آنگاه توبه کنند؟! ولی توبه آنها در آن زمان بی اثر است! آری)، کسانی که پیش از ایشان بودند نیز چنین کردند! خداوند به آنها ستم نکرد؛ ولی آنان به خویشتن ستم می‌نمودند!

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنْ يُبُوئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (النحل/۴۱)

آنها که پس از ستم دیدن در راه خدا، هجرت کردند، در این دنیا جایگاه (و مقام) خوبی به آنها می‌دهیم؛ و پاداش آخرت، از آن هم بزرگتر است اگر می‌دانستند!

وَلَوْ يَوَاحِدُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَآبَةٍ وَلَكِنْ يُؤَخْرُهُمْ إِلَى أَحَلٍ مُسَمَّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ^(النحل/۶۱)

و اگر خداوند مردم را بخاطر ظلمشان مجازات می‌کرد، جنبدهای را بر پشت زمین باقی نمی‌گذارد؛ ولی آنها را تا زمان معینی به تأخیر می‌اندازد. و هنگامی که اجلشان فرا رسد، نه ساعتی تأخیر می‌کنند، و نه ساعتی پیشی می‌گیرند.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخَفَّ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ^(النحل/۸۵)

و هنگامی که ظالمان عذاب را ببینند، نه به آنها تخفیف داده می‌شود، و نه مهلت!

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَقَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ^(النحل/۱۱۱)

(به یاد آورید) روزی را که هر کس (در فکر خوبیشتن است؛ و تنها) به دفاع از خود برمی‌خیزد؛ و نتیجه اعمال هر کسی، بی‌کم و کاست، به او داده می‌شود؛ و به آنها ظلم نخواهد شد!

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا فَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلٍ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ(النحل: ۱۱۸)

چیزهایی را که پیش از این برای تو شرح دادیم، بر یهود حرام کردیم؛ ما به آنها ستم نکردیم، اما آنها به خودشان ظلم و ستم می‌کردند!
وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوْلَوْنَ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ
مُبَصِّرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلَ بِالآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا(الإسراء: ۵۹)

هیچ چیز مانع ما نبود که این معجزات (درخواستی بهانه‌جویان) را بفرستیم جز اینکه پیشینیان (که همین درخواستها را داشتند، و با ایشان هماهنگ بودند)، آن را تکذیب کردند؛ (از جمله)، ما به (قوم) ثمود، ناقه دادیم؛ (معجزه‌ای) که روشنگر بود؛ اما بر آن ستم کردند (و ناقه را کشتند). ما معجزات را فقط برای بیم دادن (و اتمام حجت) می‌فرستیم.
يُومَ نَدْعُو كُلَّ أَنْاسٍ بِإِيمَانِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يُقْرَأُونَ
كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلِمُونَ فَتِيلًا(الإسراء: ۷۱)

(به یاد آورید) روزی را که هر گروهی را با پیشوایشان می‌خوانیم! کسانی که نامه عملشان به دست راستشان داده شود، آن را (با شادی و سرور) می‌خوانند؛ و بقدر رشته شکاف هسته خرمایی به آنان ستم نمی‌شود!
هَوَلَاءِ قَوْمَنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ الَّهَ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيْنِ فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا(الكهف: ۱۵)

این قوم ما هستند که معبودهایی جز خدا انتخاب کرده‌اند؛ چرا دلیل آشکاری (بر این کار) نمی‌آورند؟! و چه کسی ظالمتر است از آن کس که بر خدا دروغ بیندد؟!»

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ أَتَتْ أُكْلِهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَرْنَا خِلَالَهُمَا نَهْرًا (الكهف/۳۳)

هر دو باغ، میوه آورده بود، (میوه‌های فراوان)، و چیزی فروگذار نکرده بود؛ و میان آن دو، نهر بزرگی جاری ساخته بودیم.

وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيَأْتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يَعْدِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا (الكهف/۴۹)

و کتاب [= کتابی که نامه اعمال همه انسانهاست] در آن جا گذارده می‌شود، پس گنهکاران را می‌بینی که از آنچه در آن است، ترسان و هراسانند؛ و می‌گویند: «ای وای بر ما! این چه کتابی است که هبیج عمل کوچک و بزرگی را فرونگذاشته مگر اینکه آن را به شمار آورده است؟! و (این در حالی است که) همه اعمال خود را حاضر می‌بینند؛ و پروردگارت به هبیج کس ستم نمی‌کند.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكْنَهَهُمْ أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا (الكهف/۵۷)

چه کسی ستمکارتر است از آن کس که آیات پروردگارش به او تذکر داده شده، و از آن روی گرداند، و آنچه را با دستهای خود پیش فرستاد فراموش کرد؟! ما بر دلهای اینها پردههایی افکندهایم تا نفهمند؛ و در گوشهاشان سنگینی قرار دادهایم (تا صدای حق را نشنوند)! و از این رو اگر آنها را به سوی هدایت بخوانی، هرگز هدایت نمی‌شوند!

وَتُلِكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا(الكهف/۵۹)

این شهرها و آبادیهایی است که ما آنها را هنگامی که ستم کردند هلاک نمودیم؛ و برای هلاکتشان موعدی قرار دادیم! (آنها ویرانه‌هایش را با چشم می‌بینند، و عبرت نمی‌گیرند!)

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يَرَدُ إِلَيْ رَبِّهِ فَيَعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكَرًا(الكهف/۸۷)

گفت: «اما کسی را که ستم کرده است، مجازات خواهیم کرد؛ سپس به سوی پروردگارش بازمی‌گردد، و خدا او را مجازات شدیدی خواهد کردا
إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يَظْلَمُونَ شیئاً(مریم/۶۰)

مگر آنان که توبه کنند، و ایمان بیاورند، و کار شایسته انجام دهند؛ چنین کسانی داخل بهشت می‌شوند، و کمترین ستمی به آنان نخواهد شد.

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيَوْمِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا(طه/۱۱۱)

و (در آن روز) همه چهره‌ها در برابر خداوند حی قیوم، خاضع می‌شود؛ و مأیوس (و زیانکار) است آن که بار ستمی بر دوش دارد!

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا (طه/۱۱۲)

(اما) آن کس که کارهای شایسته انجام دهد، در حالی که مؤمن باشد، نه از ظلمی می ترسد، و نه از نقصان حقش.

لَاهِيَةٌ قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَوْا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ
أَفَتَأَتُونَ السِّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبَصِّرُونَ (الأنبياء/۳)

این در حالی است که دلهایشان در لهو و بی خبری فرو رفته است! و ستمگران پنهانی نجوا کردند (و گفتند): «آیا جز این است که او بشری همانند شماست؟! آیا به سراغ سحر می روید، با اینکه (چشم دارید و می بینید؟!

وَنَصَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ (الأنبياء/۴۷)

ما ترازوهای عدل را در روز قیامت برپا می کنیم؛ پس به هیچ کس کمترین ستمی نمی شود؛ و اگر بمقدار سنگینی یک دانه خردل (کار نیک و بدی) باشد، ما آن را حاضر می کنیم؛ و کافی است که ما حساب کننده باشیم!

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يَرِدْ فِيهِ يَإِلْحَادِ بِظُلْمٍ نُذْقَهُ مِنْ عَذَابٍ
أَلِيمٍ (الحج/۲۵)

کسانی که کافر شدند، و مؤمنان را از راه خدا بازداشتند، و (همچنین) از مسجد الحرام، که آن را برای همه مردم، برابر قرار دادیم، چه کسانی که در آنجا زندگی می‌کنند یا از نقاط دور وارد می‌شوند (،مستحق عذابی دردناکند؛ و هر کس بخواهد در این سرزمین از راه حق منحرف گردد و دست به ستم زند، ما از عذابی دردناک به او می‌چشانیم!

أَذِنَ لِلَّذِينَ يَقَاتِلُونَ بِإِنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَى نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ(الحج/۳۹)

به کسانی که جنگ بر آنان تحمیل گردیده، اجازه جهاد داده شده است؛ چرا که مورد ستم قرار گرفته‌اند؛ و خدا بر یاری آنها تواناست.

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيَنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّتُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ رَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكْ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرَقُونَ(المؤمنون/۲۷)

ما به نوح وحی کردیم که: «کشتی را در حضور ما، و مطابق وحی ما بساز. و هنگامی که فرمان ما (برای غرق آنان) فرا رسد، و آب از تنور بجوشد (که نشانه فرا رسیدن طوفان است)، از هر یک از انواع حیوانات یک جفت در کشتی سوار کن؛ و همچنین خانوادهات را، مگر آنانی که قبلًا وعده هلاکشان داده شده [= همسر و فرزند کافرت]؛ و دیگر درباره ستمگران با من سخن مگو، که آنان همگی هلاک خواهند شد.

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يُنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ(المؤمنون/۶۲)

و ما هیچ کس را جز به اندازه تواناییش تکلیف نمی‌کنیم؛ و نزد ما کتابی است که (تمام اعمال بندگان را ثبت کرده و) بحق سخن می‌گوید؛ و به آنان هیچ ستمی نمی‌شود.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ أَفْتَرَاهُ وَأَغَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَرُؤْرًا (الفرقان/۴)

و کافران گفتند: «این فقط دروغی است که او ساخته، و گروهی دیگر او را بر این کار یاری داده‌اند.» آنها (با این سخن)، ظلم و دروغ بزرگی را مرتكب شدند.

فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيُّونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يُظْلِمْ مِنْكُمْ نُذْفَهُ عَذَابًا كَبِيرًا (الفرقان/۱۹)

(خداؤند به آنان می‌گوید: ببینید) این معبدان، شما را در آنچه می‌گویید تکذیب کردند! اکنون نمی‌توانید عذاب الهی را برطرف بسازید، یا از کسی یاری بطلبید! و هر کس از شما ستم کند، عذاب شدیدی به او می‌چشانیم!

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَأَنْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أُى مُنْقَلَبٍ يُنْقَلِبُونَ (الشعراء/۲۲۷)

مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام می‌دهند و خدا را بسیار یاد می‌کنند، و به هنگامی که مورد ستم واقع می‌شوند به دفاع از خویشتن (و مؤمنان) برمی‌خیزند (و از شعر در این راه کمک می‌گیرند); آنها که ستم کردند به زودی می‌دانند که بازگشتشان به کجاست!

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ (النمل/١١)

مگر کسی که ستم کند؛ سپس بدی را به نیکی تبدیل نماید، که (توبه او را می‌پذیرم، و) من غفور و رحیم!

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (النمل/١٤)

و آن را از روی ظلم و سرکشی انکار کردند، در حالی که در دل به آن یقین داشتند! پس بنگر سرانجام تبهکاران (و مفسدان) چگونه بود!

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِيهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَابِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ إِلَّهٌ رَبُّ الْعَالَمِينَ (النمل/٤٤)

به او گفته شد: «داخل حیاط (قصر) شو!» هنگامی که نظر به آن افکند، پنداشت نهر آبی است و ساق پاهای خود را برهنه کرد (تا از آب بگذرد؛ اما سلیمان) گفت: «(این آب نیست)، بلکه قصری است از بلور صاف!» (ملکه سبا) گفت: «پروردگار! من به خود ستم کردم؛ و (اینک) با سلیمان برای خداوندی که پروردگار عالمیان است اسلام آوردم!»

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَّهٌ بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (النمل/٥٢)

این خانه‌های آنهاست که بخاطر ظلم و ستمشان خالی مانده؛ و در این نشانه روشنی است برای کسانی که آگاهند!

أَمْنٌ يَهْدِيْكُمْ فِي ظُلُّمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يَرْسِلُ الرِّياحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَى رَحْمَتِهِ إِلَّا مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يَشْرِكُونَ (النمل/٦٣)

یا کسی که شما را در تاریکیهای صحراء و دریا هدایت می‌کند، و کسی که بادها را بعنوان بشارت پیش از نزول رحمتش می‌فرستد؛ آیا معبدی با خداست؟! خداوند برتر است از آنچه برای او شریک قرار می‌دهند!

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ (النمل/٨٥)

در این هنگام، فرمان عذاب بخاطر ظلمشان بر آنها واقع می‌شود، و آنها سخنی ندارند که بگویند!

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ (القصص/١٦)

(سپس) عرض کرد: «پروردگار! من به خویشتن ستم کردم؛ مرا ببخش!» خداوند او را بخشید، که او غفور و رحیم است!

فَكُلُّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ يِظْلِمُهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يِظْلِمُونَ (العنکبوت/٤٠)

ما هر یک از آنان را به گناهانشان گرفتیم، بر بعضی از آنها طوفانی از سنگریزه فرستادیم، و بعضی از آنان را صیحه آسمانی فروگرفت، و بعضی دیگر را در زمین فرو بردیم، و بعضی را غرق کردیم؛ خداوند هرگز به آنها ستم نکرد، ولی آنها خودشان بر خود ستم می‌کردند!

وَلَا تُجَادِلُوا أهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ
وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ(العنکبوت: ۴۶)

با اهل کتاب جز به روشی که از همه نیکوتر است مجادله نکنید، مگر کسانی از آنان که ستم کردند؛ و (به آنها) بگویید: «ما به تمام آنچه از سوی خدا بر ما و شما نازل شده ایمان آورده‌ایم، و معبد ما و شما یکی است، و ما در برابر او تسلیم هستیم!»

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَدَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي
جَهَنَّمَ مَثُوًى لِلْكَافِرِينَ(العنکبوت: ۶۸)

چه کسی ستمکارتر از آن کس است که بر خدا دروغ بسته یا حق را پس از آنکه به سراغش آمده تکذیب نماید؟! آیا جایگاه کافران در دوزخ نیست؟!

أَوْلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيُنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا
أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمِهِمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفَسَهُمْ يظْلِمُونَ(الروم: ۹)

آیا در زمین گردش نکردند تا ببینند عاقبت کسانی که قبل از آنان بودند چگونه بود؟! آنها نیرومندتر از اینان بودند، و زمین را (برای زراعت و آبادی) بیش از اینان دگرگون ساختند و آباد کردند، و پیامبرانشان با دلایل روشن به سراغشان آمدند (اما آنها انکار کردند و کیفر خود را دیدند)؛ خداوند هرگز به آنان ستم نکرد، آنها به خودشان ستم می‌کردند!

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَخْلَى اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرٍ^(الروم/۲۹)

ولی ظالمان بدون علم و آگاهی، از هوی و هوسهای خود پیروی کردند! پس چه کسی می‌تواند آنان را که خدا گمراه کرده است هدایت کند؟! و برای آنها هیچ بیاوری نخواهد بود!

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يَسْتَعْتَبُونَ^(الروم/۵۷)
آن روز عذرخواهی ظالمان سودی به حالشان ندارد، و توبه آنان پذیرفته نمی‌شود.

وَإِذْ قَالَ لَقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَى لَا تُشْرِكُ بِاللَّهِ إِنَّ الشَّرْكَ لَظُلْمٌ
^(القمان/۱۳) عظیم

(به خاطر بیاور) هنگامی را که لقمان به فرزندش در حالی که او را موعظه می‌کرد- گفت: «پسرم! چیزی را همتای خدا قرار مده که شرک، ظلم بزرگی است.»

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَغْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
^(السجده/۲۲) مُنْتَقِمُونَ

چه کسی ستمکارتر است از آن کس که آیات پروردگارش به او یادآوری شده و او از آن اعراض کرده است؟! مسلماً ما از مجرمان انتقام خواهیم گرفت!

فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَرْقَنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ(سبأ/۱۹)

ولی (این ناسپاس مردم) گفتند: «پروردگار! میان سفرهای ما دوری بیفکن» (تا بینوایان نتوانند دوش به دوش اغنيا سفر کنند! و به این طریق) آنها به خویشتن ستم کردند! و ما آنان را داستانهایی (برای عربت دیگران) قرار دادیم و جمعیتشان را متلاشی ساختیم؛ در این ماجرا، نشانه‌های عربتی برای هر صابر شکرگزار است.

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ(سبأ/۴۲)

(آری) امروز هیچ یک از شما نسبت به دیگری مالک سود و زیانی نیست! و به ظالمان می‌گوییم: «بچشید عذاب آتشی را که تکذیب می‌کردید!»

وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيلُ نَسْلَحُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ(یس/۳۷)

شب (نیز) برای آنها نشانه‌ای است (از عظمت خدا); ما روز را از آن برمی‌گیریم، ناگهان تاریکی آنان را فرا می‌گیرد!

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلِمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ(یس/۵۴)

(و به آنها گفته می‌شود): امروز به هیچ کس ذره‌ای ستم نمی‌شود، و جز آنچه را عمل می‌کردید جزا داده نمی‌شوید!

اَخْسِرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَرْوَاجُهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ(الصفات/۲۲)

(در این هنگام به فرشتگان دستور داده می‌شود): ظالمان و هم‌ردیفانشان و آنچه را می‌پرستیدند...

قالَ لَقْدَ ظَلَمَكَ بِسُؤَالٍ نَعْجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي
بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ
ذَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَاهُ فَاسْتَغْفِرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ (ص/۲۴)

(داود) گفت: «مسلمما او با درخواست یک میش تو برای افرودن آن به میشهایش، بر تو ستم نموده؛ و بسیاری از شریکان (و دوستان) به یکدیگر ستم می‌کنند، مگر کسانی که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده‌اند؛ اما عده آنان کم است!» داود دانست که ما او را (با این ماجرا) آزموده‌ایم، از این رو از پروردگارش طلب آمرزش نمود و به سجده افتاد و توبه کرد.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالصَّدْقِ إِذْ جَاءَهُ الْيَسَرُ فِي جَهَنَّمَ
مَثُوَى لِلْكَافِرِينَ (الزمر/۳۲)

پس چه کسی ستمکارتر است از آن کسی که بر خدا دروغ بیندد و سخن راست را هنگامی که به سراغ او آمده تکذیب کند؟! آیا در جهنم جایگاهی برای کافران نیست؟!

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلُهُ مَعَهُ لَأَفْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ
الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِيُونَ (الزمر/۴۷)

اگر ستمکاران تمام آنچه را روی زمین است مالک باشند و همانند آن بر آن افزوده شود، حاضرند همه را فدا کنند تا از عذاب شدید روز قیامت

رهایی یابند؛ و از سوی خدا برای آنها اموری ظاهر می‌شود که هرگز گمان نمی‌کردند!

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هُؤُلَاءِ سَيِّئَاتٍ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ (ال Zimmerman ۵۱)

سپس بدیهای اعمالشان به آنها رسید؛ و ظالمان این گروه [= اهل مکه] نیز بزودی گرفتار بدیهای اعمالی که انجام داده‌اند خواهند شد، و هرگز نمی‌توانند از چنگال عذاب الهی بگریزند.

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشَّهِدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ (ال Zimmerman ۶۹)

و زمین (در آن روز) به نور پروردگارش روشن می‌شود، و نامه‌های اعمال را پیش می‌نهند و پیامبران و گواهان را حاضر می‌سازند، و میان آنها بحق داوری می‌شود و به آنان ستم نخواهد شد!

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (غافر ۱۷)

امروز هر کس در برابر کاری که انجام داده است پاداش داده می‌شود؛ امروز هیچ ظلمی نیست؛ خداوند سریع الحساب است!

مِثْلَ دَأْبِ قَوْمٍ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يَرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ (غافر ۳۱)

و از عادتی همچون عادت قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که بعد از آنان بودند (از شرک و کفر و طغيان) می‌ترسم؛ و خداوند ظلم و ستمی بر بندگانش نمی‌خواهد.

وَلَمَنِ انتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا غَلَيَّهُمْ مِنْ سَبِيلٍ(شوری/۴۱)

و کسی که بعد از مظلوم شدن یاری طلب، ایرادی بر او نیست؛

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ

أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ(شوری/۴۲)

ایراد و مجازات بر کسانی است که به مردم ستم می‌کنند و در زمین بناحق ظلم روا می‌دارند؛ برای آنان عذاب دردناکی است!

وَلَنْ يُنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ(الزخرف/۳۹)

(ولی به آنها می‌گوییم): هرگز این گفتگوها امروز به حال شما سودی ندارد، چرا که ظلم کردید؛ و همه در عذاب مشترکید!

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ
أَلِيمٍ(الزخرف/۶۵)

ولی گروههایی از میان آنها (درباره مسیح) اختلاف کردند (و بعضی او را خدا پنداشتند)؛ وای بر کسانی که ستم کردند از عذاب روزی دردناک!

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ(الزخرف/۷۶)

ما به آنها ستم نکردیم، آنان خود ستمکار بودند!

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُنْ لَا يَظْلَمُونَ (الجاثية ۲۲)

و خداوند آسمانها و زمین را بحق آفریده است تا هر کس در برابر اعمالی که انجام داده است جزا داده شود؛ و به آنها ستمی نخواهد شد! وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدَّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبَشِّرَى لِلْمُحْسِنِينَ (الأحقاف ۱۲)

و پیش از آن، کتاب موسی که پیشوا و رحمت بود (نشانه‌های آن را بیان کرده)، و این کتاب هماهنگ با نشانه‌های تورات است در حالی که به زبان عربی و فصیح و گویاست، تا ظالمان را بیم دهد و برای نیکوکاران بشارتی باشد!

وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيَوْفِيهِمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُنْ لَا يَظْلَمُونَ (الأحقاف ۱۹)

و برای هر کدام از آنها درجاتی است بر طبق اعمالی که انجام داده‌اند، تا خداوند کارهایشان را بی کم و کاست به آنان تحويل دهد؛ و به آنها هیچ ستمی نخواهد شد!

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ (الذاريات ۵۹)

و برای کسانی که ستم کردند، سهم بزرگی از عذاب است همانند سهم یارانشان (از اقوام ستمگر پیشین)؛ بنابر این عجله نکنند!

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (الطور/٤٧)
و برای ستمگران عذابی قبل از آن است (در همین جهان)، ولی
بیشترشان نمی‌دانند!

وَقَوْمٌ نُوحٌ مِنْ قَبْلٍ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمٌ وَأَطْغَى (النجم/٥٢)
و نیز قوم نوح را پیش از آنها، چرا که آنان از همه ظالمتر و طغیانگرتر
بودند!

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يَدْعُى إِلَى الإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الصف/٧)

چه کسی ظالمتر است از آن کس که بر خدا دروغ بسته در حالی که
دعوت به اسلام می‌شود؟! خداوند گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند!
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلَقُوهُنَّ
لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يُخْرُجُنَّ
إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ
ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعْلَّ اللَّهُ يَحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أُمْرًا (الطلاق/١)

ای پیامبر! هر زمان خواستید زنان را طلاق دهید، در زمان عده، آنها را
طلاق گویید [= زمانی که از عادت ماهانه پاک شده و با همسرشان
نزدیکی نکرده باشند]، و حساب عده را نگه دارید؛ و از خدایی که
پروردگار شماست بپرهیزید؛ نه شما آنها را از خانه‌هایشان بیرون کنید و
نه آنها (در دوران عده) بیرون روند، مگر آنکه کار زشت آشکاری انجام

دهند؛ این حدود خداست، و هر کس از حدود الهی تجاوز کند به خویشتن ستم کرده؛ تو نمی‌دانی شاید خداوند بعد از این، وضع تازه (و وسیله اصلاحی) فراهم کند!

ظالم

وَقُلْنَا يَا آدُمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَرَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغْدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ (البقرة/٣٥)

و گفتیم: «ای آدم! تو با همسرت در بهشت سکونت کن؛ و از (نعمتها) آن، از هر جا می‌خواهید، گوارا بخورید؛ (اما) نزدیک این درخت نشوید؛ که از ستمگران خواهید شد.

وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَى أَرْبَعِينَ لَيَلَّةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ (البقرة/٥١)

و (به یاد آورید) هنگامی را که با موسی چهل شب وعده گذاردیم؛ (و او، برای گرفتن فرمانهای الهی، به میعادگاه آمد؛) سپس شما گوساله را بعد از او (معبد خود) انتخاب نمودید؛ در حالی که ستمکار بودید.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ (البقرة/٩٢)

و (نیز) موسی آن همه معجزات را برای شما آورد، و شما پس از (غیبت) او، گوساله را انتخاب کردید؛ در حالی که ستمگر بودید.

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيهِمْ بِالظَّالِمِينَ (البقرة/٩٥)

ولی آنها، به خاطر اعمال بدی که پیش از خود فرستاده‌اند، هرگز آرزوی مرگ نخواهند کرد؛ و خداوند از ستمگران آگاه است.

وَإِذْ أَبْتَلَ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمَنْ ذُرِّيَّ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِ الظَّالِمِينَ (البقرة/١٢٤)

(به خاطر آورید) هنگامی که خداوند، ابراهیم را با وسایل گوناگونی آزمود. و او به خوبی از عهده این آزمایشها برآمد. خداوند به او فرمود: «من تو را امام و پیشوای مردم قرار دادم!» ابراهیم عرض کرد: «از دودمان من (نیز امامانی قرار بده!)» خداوند فرمود: «پیمان من، به ستمکاران نمی‌رسد! (و تنها آن دسته از فرزندان تو که پاک و معصوم باشند، شایسته این مقامند)».

وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ كُلًّا آيَةً مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ
قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمْنَ الظَّالِمِينَ (البقرة/١٤٥)

سوگند که اگر برای (این گروه از) اهل کتاب، هرگونه آیه (و نشانه و دلیلی) بیاوری، از قبله تو پیروی نخواهند کرد؛ و تو نیز، هیچ‌گاه از قبله آنان، پیروی نخواهی نمود. (آنها نباید تصور کنند که بار دیگر، تغییر قبله امکان‌پذیر است!) و حتی هیچ‌یک از آنها، پیروی از قبله دیگری نخواهد کرد! و اگر تو، پس از این آگاهی، متابعت هوسهای آنها کنی، مسلماً از ستمگران خواهی بود!

وَقَاتُلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهُوا فَلَا عُدُوانٌ إِلَّا
عَلَى الظَّالِمِينَ (البقرة/١٩٣)

و با آنها پیکار کنید! تا فتنه (و بت پرستی، و سلب آزادی از مردم)، باقی نماند؛ و دین، مخصوص خدا گردد. پس اگر (از روش نادرست خود) دست برداشتند، (مزاحم آنها نشوید! زیرا) تعدی جز بر ستمکاران روا نیست.

الطَّلاقُ مَرَّتَانِ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ
تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا اللَّهُ يَقِيمًا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ حِفْتُمُ اللَّهَ
يَقِيمًا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (البقرة/٢٢٩)

طلاق، (طلاقی که رجوع و بازگشت دارد)، دو مرتبه است؛ (و در هر مرتبه)، باید به طور شایسته همسر خود را نگاهداری کند (و آشتی نماید)، یا با نیکی او را رها سازد (و از او جدا شود). و برای شما حلل نیست که چیزی از آنچه به آنها داده اید، پس بگیرید؛ مگر اینکه دو همسر، بترسند که حدود الهی را بربپا ندارند. اگر بترسید که حدود الهی را رعایت نکنند، مانعی برای آنها نیست که زن، فدیه و عوضی بپردازد (و طلاق بگیرد). اینها حدود و مرزهای الهی است؛ از آن، تجاوز نکنید! و هر کس از آن تجاوز کند، ستمگر است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمْ أَبْعَثْ
لَنَا مِلِكًا نُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتالُ إِلَّا
تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا إِلَّا نُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أَخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا

فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ(البقرة٢٤٦)

آیا مشاهده نکردن جمعی از بنی اسرائیل را بعد از موسی، که به پیامبر خود گفتند: «زمادار (و فرماندهی) برای ما انتخاب کن! تا (زیر فرمان او) در راه خدا پیکار کنیم. پیامبر آنها گفت: «شاید اگر دستور پیکار به شما داده شود، (سرپیچی کنید، و) در راه خدا، جهاد و پیکار نکنید!» گفتند: «چگونه ممکن است در راه خدا پیکار نکنیم، در حالی که از خانه‌ها و فرزندانمان رانده شده‌ایم، (و شهرهای ما به وسیله دشمن اشغال، و فرزندان ما اسیر شده‌اند)!؟!» اما هنگامی که دستور پیکار به آنها داده شد، جز عده کمی از آنان، همه سرپیچی کردند. و خداوند از ستمکاران، آگاه است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبْعَثُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ(البقرة٢٥٤)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از آنچه به شما روزی داده‌ایم، انفاق کنید! پیش از آنکه روزی فرا رسد که در آن، نه خرید و فروش است (تا بتوانید سعادت و نجات از کیفر را برای خود خریداری کنید)، و نه دوستی (و رفاقت‌های مادی سودی دارد)، و نه شفاعت؛ (زیرا شما شایسته شفاعت نخواهید بود). و کافران، خود ستمگرند؛ (هم به خودشان ستم می‌کنند، هم به دیگران).

أَلْمَ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
رَبِّي الَّذِي يَحْيِي وَيَمْتَثِّلُ قَالَ أَنَا أَحْيِي وَأَمْتَثِّلُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأَتَ بِهَا مِنَ الْمَعْرِبِ فَبِهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ(البقرة/٢٥٨)

آیا ندیدی (و آگاهی نداری از) کسی [= نمود] که با ابراهیم در باره پپور دگارش مجاجه و گفتگو کرد؟ زیرا خداوند به او حکومت داده بود؛ (و بر اثر کمی ظرفیت، از باده غرور سرمست شده بود؛) هنگامی که ابراهیم گفت: «خدای من آن کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند.» او گفت: «من نیز زنده می‌کنم و می‌میرانم!» (و برای اثبات این کار و مشتبه ساختن بر مردم دستور داد دو زندانی را حاضر کردند، فرمان آزادی یکی و قتل دیگری را داد) ابراهیم گفت: «خداوند، خورشید را از افق مشرق می‌آورد؛ (اگر راست می‌گویی که حاکم بر جهان هستی تو بی،) خورشید را از مغرب بیاور!» (در اینجا) آن مرد کافر، مبهوت و وامانده شد. و خداوند، قوم ستمگر را هدایت نمی‌کند.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أُو نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ
أَنْصَارٍ(البقرة/٢٧٠)

و هر چیز را که انفاق می‌کنید، یا (اموالی را که) نذر کرده‌اید (در راه خدا انفاق کنید)، خداوند آنها را می‌داند. و ستمگران یاوری ندارند. وَأَئِمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفَّقِيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَحِبُّ
الظَّالِمِينَ(آل عمران/٥٧)

اما آنها که ایمان آورند، و اعمال صالح انجام دادند، خداوند پاداش آنان را بطور کامل خواهد داد؛ و خداوند، ستمکاران را دوست نمی‌دارد.»

كيفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمْ
الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (آل عمران/۸۶)

چگونه خداوند جمعیتی را هدایت می‌کند که بعد از ایمان و گواهی به حقانیت رسول و آمدن نشانه‌های روشن برای آنها، کافر شدند؟! و خدا، جمعیت ستمکاران را هدایت نخواهد کرد!

فَمَنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (آل
عمران/۹۴)

بنا بر این، آنها که بعد از این به خدا دروغ می‌بندند، ستمگرند! (زیرا از روی علم و عمد چنین می‌کنند).

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أُوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أُوْ يَعْذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ (آل
عمران/۱۲۸)

هیچ‌گونه اختیاری (در باره عفو کافران، یا مؤمنان فراری از جنگ)، برای تو نیست؛ مگر اینکه (خدا) بخواهد آنها را ببخشد، یا مجازات کند؛ زیرا آنها ستمگرند.

إِنْ يَمْسِسُكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَامُ نُذَاوِلُهَا بَيْنَ
النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يِحِبُّ
الظَّالِمِينَ (آل عمران/۱۴۰)

اگر (در میدان احمد)، به شما جراحتی رسید (و ضربه‌ای وارد شد)، به آن جمعیت نیز (در میدان بدر)، جراحتی همانند آن وارد گردید. و ما این روزها(ی پیروزی و شکست) را در میان مردم می‌گردانیم؛ (و این خاصیت زندگی دنیاست-) تا خدا، افرادی را که ایمان آورده‌اند، بداند (و شناخته شوند)؛ و خداوند از میان شما، شاهدانی بگیرد. و خدا ظالمان را دوست نمی‌دارد.

**سَنُّقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّغْبَ بِمَا أُشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ
سُلْطَانًا وَمَا وَاهِمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ**(آل عمران/۱۵۱)

بزودی در دلهای کافران، بخاطر اینکه بدون دلیل، چیزهایی را برای خدا همتا قرار دادند، رعب و ترس می‌افکنیم؛ و جایگاه آنها، آتش است؛ و چه بد جایگاهی است جایگاه ستمکاران!

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ(آل عمران/۱۹۲)

پروردگار!! هر که را تو (بخاطر اعمالش)، به آتش افکنی، او را خوار و رسوا ساخته‌ای! و برای افراد ستمگر، هیچ یاوری نیست!

**وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْأُولَادِ إِنَّ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْبَie الظَّالِمِيْمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ
لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا**(النساء/۷۵)

چرا در راه خدا، و (در راه) مردان و زنان و کودکانی که (به دست ستمگران) تضعیف شده‌اند، پیکار نمی‌کنید؟! همان افراد (ستمدهای) که

می‌گویند: «پروردگار!! ما را از این شهر (مکه)، که اهلش ستمگرند، بیرون ببر! و از طرف خود، برای ما سرپرستی قرار ده! و از جانب خود، یار و یاوری برای ما تعیین فرما!

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَا كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعِفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتَهاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (النساء/۹۷)

کسانی که فرشتگان (قبض ارواح)، روح آنها را گرفتند در حالی که به خویشتن ستم کرده بودند، به آنها گفتند: «شما در چه حالی بودید؟ (و چرا با اینکه مسلمان بودید، در صف کفار جای داشتید؟!)» گفتند: «ما در سرزمین خود، تحت فشار و مستضعف بودیم.» آنها [= فرشتگان] گفتند: «مگر سرزمین خدا، پهناور نبود که مهاجرت کنید؟!» آنها (عذری نداشتند، و) جایگاهشان دوزخ است، و سرانجام بدی دارند.

إِنَّ أَرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ (المائدہ/۲۹)

من می‌خواهم تو با گناه من و خودت (از این عمل) بازگردی (و بار هر دو گناه را به دوش کشی)، و از دوزخیان گردی. و همین است سزای ستمکاران!

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالأنفِ بِالأنفِ وَالاذْنُ بِالاذْنِ وَالسِّنُّ بِالسِّنِّ وَالجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَارَةً لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (المائدہ/۴۵)

و بر آنها [=بنی اسرائیل] در آن [=تورات]، مقرر داشتیم که جان در مقابل جان، و چشم در مقابل چشم، و بینی در برابر بینی، و گوش در مقابل گوش، و دندان در برابر دندان می‌باشد؛ و هر زخمی، قصاص دارد؛ و اگر کسی آن را ببخشد (و از قصاص، صرف نظر کند)، کفاره (گناهان) او محسوب می‌شود؛ و هر کس به احکامی که خدا نازل کرده حکم نکند، ستمگر است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أُولَيَاءَ بَعْضُهُمْ أُولَيَاءُ بَعْضٍ
وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ(المائدة/٥١)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! یهود و نصاری را ولی (و دوست و تکیه‌گاه خود)، انتخاب نکنید! آنها اولیای یکدیگرند؛ و کسانی که از شما با آنان دوستی کنند، از آنها هستند؛ خداوند، جمعیت ستمکار را هدایت نمی‌کند لَفَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يَشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ
الجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارِ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ(المائدة/٧٢)

آنها که گفتند: «خداوند همان مسیح بن مریم است»، بیقین کافر شدند، (با اینکه خود) مسیح گفت: ای بنی اسرائیل! خداوند یگانه را، که پروردگار من و شمامت، پرستش کنید! زیرا هر کس شریکی برای خدا قرار دهد، خداوند بهشت را بر او حرام کرده است؛ و جایگاه او دوزخ است؛ و ستمکاران، یار و یاوری ندارند.

فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحْقَاقًا إِنَّمَا فَأَخْرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحْقَقُوا عَلَيْهِمُ الْأُولَيَا نَفِقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحْقَقُ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذَا لَمْنَ الظَّالِمِينَ (المائدة/ ۱۰۷)

و اگر اطلاعی حاصل شود که آن دو، مرتكب گناهی شده‌اند (و حق را کتمان کرده‌اند)، دو نفر از کسانی که نسبت به میت، اولی هستند، به جای آنها قرار می‌گیرند، و به خدا سوگند یاد می‌کنند که: «گواهی ما، از گواهی آن دو، به حق نزدیکتر است! و ما تجاوزی نکردہ‌ایم؛ که اگر چنین کرده باشیم، از ظالمان خواهیم بود!»

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (الأنعام/ ۲۱)

چه کسی ستمکارتر است از آن کس که بر خدا دروغ بسته [= همتای برای او قائل شده]، و یا آیات او را تکذیب کرده است؟! مسلما ظالمان، رستگار نخواهند شد!

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكَدُّبُونَكَ وَلَكِنَ الظَّالِمِينَ بِآياتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ (الأنعام/ ۳۳)

ما می‌دانیم که گفتار آنها، تو را غمگین می‌کند؛ ولی (غم مخور! و بدان که) آنها تو را تکذیب نمی‌کنند؛ بلکه ظالمان، آیات خدا را انکار می‌نمایند.
 ۶۴ قُلْ أَرَأَيْتُكُمْ إِنْ أَتَّاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرًا هَلْ يَهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ (الأنعام/ ۴۷)

بگو: «به من خبر دهید اگر عذاب خدا بطور ناگهانی (و پنهانی) یا آشکارا به سراغ شما بیاید، آیا جز جمعیت ستمکار هلاک می‌شوند؟!»

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاءِ وَالْعَشِيِّ يَرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدُهُمْ فَتَنَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ (الأنعام/٥٢)

و کسانی را که صبح و شام خدا را می‌خوانند، و جز ذات پاک او نظری ندارند، از خود دور مکن! نه چیزی از حساب آنها بر توست، و نه چیزی از حساب تو بر آنها! اگر آنها را طرد کنی، از ستمگران خواهی بود!
فَلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقْضَى الْأُمْرَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بالظالِمِينَ (الأنعام/٥٨)

بگو: «اگر آنچه درباره آن عجله دارید نزد من بود، (و به درخواست شما ترتیب اثر می‌دادم، عذاب الهی بر شما نازل می‌گشت؛) و کار میان من و شما پایان گرفته بود؛ ولی خداوند ظالمان را بهتر می‌شناسد (و بموضع مجازات می‌کند).»

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنْسِينَكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِي مَعَ الْقَوْمِ
الظالِمِينَ (الأنعام/٤٨)

هرگاه کسانی را دیدی که آیات ما را استهزا می‌کنند، از آنها روی بگردان تا به سخن دیگری بپردازندا! و اگر شیطان از یاد تو ببرد، هرگز پس از یادآمدن با این جمعیت ستمگر منشین!

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَى وَلَمْ يَوحِ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأَنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي عَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بِاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوَنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ (الأنعام/۹۳)

چه کسی ستمکارتر است از کسی که دروغی به خدا بیندد، یا بگوید: «بر من، وحی فرستاده شده»، در حالی که او وحی نشده است، و کسی که بگوید: «من نیز همانند آنچه خدا نازل کرده است، نازل می‌کنم»؟! و اگر ببینی هنگامی که (این) ظالمان در شداید مرگ فرو رفته‌اند، و فرشتگان دستها را گشوده، به آنان می‌گویند: «جان خود را خارج سازید! امروز در برابر دروغهایی که به خدا بستید و نسبت به آیات او تکبر ورزیدید، مجازات خوارکننده‌ای خواهید دید»! (به حال آنها تأسف خواهی خورد)

وَكَذِلِكَ نُوَلَّى بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (الأنعام/۱۲۹)

ما این‌گونه بعضی از ستمگران را به بعضی دیگر وامی‌گذاریم به سبب اعمالی که انجام می‌دادند.

قُلْ يَا قَوْمُ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانِتِكُمْ إِنِّي غَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ (الأنعام/۱۳۵)

بگو: «ای قوم من! هر کار در قدرت دارید بکنید! من (هم به وظیفه خود) عمل می‌کنم؛ اما بزودی خواهید دانست چه کسی سرانجام نیک خواهد

داشت و پیروزی با چه کسی است! اما) به یقین، ظالمان رستگار نخواهد شد!»

وَمِنَ الْأَبْلِيلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ أَذْكَرِيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأَنْثَيْنِ أَمَا
اَشْتَمَّلْتَ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأَنْثَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَدَا فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضْلِلَ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي

الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الأَنْعَام/١٤٤)

و از شتر یک جفت، و از گاو هم یک جفت (برای شما آفرید); بگو: «کدامیک از اینها را خدا حرام کرده است؟ نرها یا ماده‌ها را؟ یا آنچه را شکم ماده‌ها دربرگرفته؟ یا هنگامی که خدا شما را به این موضوع توصیه کرد، شما گواه (بر این تحریم) بودید؟! پس چه کسی ستمکارتر است از آن کس که بر خدا دروغ می‌بندد ، تا مردم را از روی جهل گمراه سازد؟! خداوند هیچ گاه ستمگران را هدایت نمی‌کند»

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (الأعراف/٥)
و در آن موقع که عذاب ما به سراغ آنها آمد، سخنی نداشتند جز اینکه گفتند:«ما ظالم بودیم!» (ولی این اعتراف به گناه، دیگر دیر شده بود؛ و سودی به حالشان نداشت).

وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ
الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ (الأعراف/١٩)

و ای آدم! تو و همسرت در بهشت ساکن شوید! و از هر جا که خواستید، بخورید! اما به این درخت نزدیک نشوید، که از ستمکاران خواهید بود!»

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ عَوَاشٍ وَكَذِلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ (الأعراف/٤١)

برای آنها بستری از (آتش) دوزخ، و روی آنها پوشش‌هایی (از آن) است؛ و اینچنانی ظالمان را جزا میدهیم!

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدْنَا رَبِّنَا حَقًّا فَهَلْ
 وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَدْنَ مُؤْدِنْ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى
الظَّالِمِينَ (الأعراف/٤٤)

و بهشتیان دوزخیان را صدا می‌زنند که: «آنچه را پروردگارمان به ما وعده داده بود، همه را حق یافتیم؛ آیا شما هم آنچه را پروردگارتان به شما وعده داده بود حق یافتید؟!» در این هنگام، ندادهنهای در میان آنها ندا می‌دهد که: «لعنت خدا بر ستمگران باد!

وَإِذَا صُرِفْتُمْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ (الأعراف/٤٧)

و هنگامی که چشمشان به دوزخیان می‌افتد می‌گویند: «پروردگار! ما را با گروه ستمگران قرار مده!»

وَاتَّخَذَ قَوْمٌ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيَّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوارُ الْمُرِيزَةِ أَنَّهُ لَا
 يَكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا **ظَالِمِينَ** (الأعراف/٤٨)

قوم موسی بعد (از رفتن) او (به میعادگاه خدا)، از زیورهای خود گوساله‌ای ساختند؛ جسد بی‌جانی که صدای گوساله داشت! آیا آنها نمی‌دیدند که

با آنان سخن نمی‌گوید، و به راه (راست) هدایتشان نمی‌کند؟! آن را (خدای خود) انتخاب کردند، و ظالم بودند!

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ عَصْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي
أَعْجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَالْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأسِ أَخِيهِ يَجْرِهُ إِلَيْهِ قَالَ أَبْنَ أَمَّ إِنَّ
الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونِي فَلَا تُشْمِتْ بِي الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (الأعراف/ ۱۵۰)

و هنگامی که موسی خشمگین و اندوهناک به سوی قوم خود بازگشت، گفت: «پس از من، بد جانشینانی برایم بودید (و آیین مرا ضایع کردید)! آیا درمورد فرمان پروردگارتان (و تمدید مدت میعاد او)، عجله نمودید (و زود قضاوت کردید؟!)» سپس الواح را افکند، و سر برادر خود را گرفت (و با عصبانیت) به سوی خود کشید؛ او گفت: «فرزنده مادرم! این گروه، مرا در فشار گذاردن و ناتوان کردند؛ و نزدیک بود مرا بکشند، پس کاری نکن که دشمنان مرا شماتت کنند و مرا با گروه ستمکاران قرار مده!»

كَدَأْبٌ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَكُلُّ كَانُوا ظَالِمِينَ (الأنفال/ ۵۴)

این، (درست) شبیه (حال) فرعونیان و کسانی است که پیش از آنها بودند؛ آیات پروردگارشان را تکذیب کردند؛ ما هم بخاطر گناهانشان، آنها را هلاک کردیم، و فرعونیان را غرق نمودیم؛ و همه آنها ظالم (و ستمگر) بودند!

أَجْعَلْتُمْ سِقَايَةً الْحَاجَّ وَعِمَارَةً الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَإِلَيْوْمِ الْآخِرِ
وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ(التوبه/١٩)

آیا سیراب کردن حجاج، و آباد ساختن مسجد الحرام را، همانند (عمل)
کسی قرار دادید که به خدا و روز قیامت ایمان آورده، و در راه او جهاد
کرده است؟! (این دو)، نزد خدا مساوی نیستند! و خداوند گروه ظالمان را
هدایت نمی کندا!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخَذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أُؤْلِيَاءَ إِنِّي أَسْتَحْبِبُوا الْكُفَّارَ
عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ(التوبه/٢٣)

ای کسانی که ایمان آوردهاید! هرگاه پدران و برادران شما، کفر را بر ایمان
ترجمیح دهنده، آنها را ولی (و یار و یاور و تکیهگاه) خود قرار ندهید! و
کسانی از شما که آنان را ولی خود قرار دهنده، ستمنگند!
لَوْ خَرَجُوا فِيْكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا وَضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ
وَفِيْكُمْ سَمَّاءُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ **بِالظَّالِمِينَ**(التوبه/٤٧)

اگر آنها همراه شما (بسوی میدان جهاد) خارج می شدند، جز اضطراب و
تردید، چیزی بر شما نمی افزودند؛ و بسرعت در بین شما به فتنه انگیزی
(و ایجاد تفرقه و نفاق) می پرداختند؛ و در میان شما، افرادی (سسیت و
ضعیف) هستند که به سخنان آنها کاملا گوش فرامی دهند؛ و خداوند،
ظالمان را می شناسد.

أَفَمِنْ أَسَّسَ بُنْيَاهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أُمُّ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَاهُ
عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارِ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ(التوبه/ ۱۰۹)

آیا کسی که شالوده آن را بر تقوای الهی و خشنودی او بنا کرده بهتر است، یا کسی که اساس آن را بر کنار پرتگاه سستی بنا نموده که ناگهان در آتش دوزخ فرومی‌ریزد؟ و خداوند گروه ستمگران را هدایت نمی‌کند!
بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يَحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ(یونس/ ۳۹)

(ولی آنها از روی علم و دانش قرآن را انکار نکردند؛) بلکه چیزی را تکذیب کردند که آگاهی از آن نداشتند، و هنوز واقعیتش بر آنان روشن نشده است! پیشینیان آنها نیز همین گونه تکذیب کردند؛ پس بنگر عاقبت کار ظالمان چگونه بود!

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ(یونس/ ۸۵)
گفتند: «تنها بر خدا توکل داریم؛ پروردگار! ما را مورد شکنجه گروه ستمگر قرار مده!
وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنْفَعُكَ وَلَا يُضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ
الظَّالِمِينَ(یونس/ ۱۰۶)

و جز خدا، چیزی را که نه سودی به تو می‌رساند و نه زیانی، مخوان! که اگر چنین کنی، از ستمکاران خواهی بود!

وَمَنْ أَظْلَلْمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ لَئِكَ يَعْرَضُونَ عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ
 الْأَشْهَادُ هُؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ (هود/۱۸)

چه کسی ستمکارتر است از کسانی که بر خدا افترا می‌بنندن؟! آنان (روز رستاخیز) بر پروردگارشان عرضه می‌شوند، در حالی که شاهدان [= پیامبران و فرشتگان] می‌گویند: «اینها همانها هستند که به پروردگارشان دروغ بستند! ای لعنت خدا بر ظالمان باد!»

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي حَرَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا
 أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزَدَّرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِمْ
 إِنِّي إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ (هود/۳۱)

من هرگز به شما نمی‌گوییم خزانی الهی نزد من است! و غیب هم نمی‌دانم!
 و نمی‌گوییم من فرشته‌ام! و (نیز) نمی‌گوییم کسانی که در نظر شما خوار
 می‌آیند، خداوند خیری به آنها نخواهد داد؛ خدا از دل آنان آگاهتر است!
 (با این حال، اگر آنها را برانم)، در این صورت از ستمکاران خواهم بود!»

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءَ أَقْلِعِي وَغِيَضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ
 وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِي وَقِيلَ بَعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (هود/۴۴)

و گفته شد: «ای زمین، آب را فرو برا! و ای آسمان، خودداری کن! و آب
 فرو نشست و کار پایان یافت و (کشتی) بر (دامنه کوه) جودی، پهلو
 گرفت؛ و (در این هنگام)، گفته شد:» دور باد قوم ستمگر (از سعادت و
 نجات و رحمت خدا!)»

مُسَوْمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ(هود/۸۳)

(سنگهایی که) نزد پروردگار نشاندار بود؛ و آن، (از سایر) ستمگران دور نیست!

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ(هود/۱۰۲)

و اینچنین است مجازات پروردگار تو، هنگامی که شهرها و آبادیهای ظالم را مجازات می‌کند! (آری)، مجازات او، دردنگ و شدید است!

وَرَأَدْتُهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَقْتُ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَى إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ(یوسف/۲۳)

و آن زن که یوسف در خانه او بود، از او تمنای کامجویی کرد؛ درها را بست و گفت: «بیا (بسوی آنچه برای تو مهیاست!)» (یوسف) گفت: «پناه می‌برم به خدا! او [= عزیز مصر] صاحب نعمت من است؛ مقام مرا گرامی داشته، (آیا ممکن است به او ظلم و خیانت کنم؟!) مسلمًا ظالمان رستگار نمی‌شوند!»

قَالُوا جَرَاؤْهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَخْلِهِ فَهُوَ جَرَاؤْهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ(یوسف/۷۵)

گفتند: «هر کس (آن پیمانه) در بار او پیدا شود، خودش کیفر آن خواهد بود؛ و بخاطر این کار، برده شما خواهد شد؛ ما این گونه ستمگران را کیفر می‌دهیم!»

قَالَ مَعَادَ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا إِذَا
لَظَالِمُونَ (يوسف/٧٩)

گفت: «پناه بر خدا که ما غیر از آن کس که متع خود را نزد او یافته ایم بگیریم؛ در آن صورت، از ظالمان خواهیم بود!»

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأُوحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهَلِّكَنَّ الظَّالِمِينَ (الإبراهیم/١٣)

(ولی) کافران به پیامبران خود گفتند: «ما قطعا شما را از سرزمین خود بیرون خواهیم کرد، مگر اینکه به آیین ما بازگردید!» در این حال پروردگارشان به آنها وحی فرستاد که: «ما ظالمان را هلاک می کنیم!

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُنِي وَلَوْمُوا أَنفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُ بِمُصْرِخِي إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلِ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (الإبراهیم/٢٢)

و شیطان، هنگامی که کار تمام می شود، می گوید: «خداند به شما و عده حق داد؛ و من به شما و عده (باطل) دادم، و تخلف کردم! من بر شما تسلطی نداشتیم، جز اینکه دعوتتان کردم و شما دعوت مرا پذیرفتید! بنابر این، مرا سرزنش نکنید؛ خود را سرزنش کنید! نه من فریادرس شما هستم، و نه شما فریادرس من! من نسبت به شرک شما درباره خود، که از قبل داشتید، (و اطاعت مرا همراه اطاعت خدا قرار دادید) بیزار و کافرم!» مسلمان استمکاران عذاب دردنگی دارند!

يَبَتَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيَضِلُّ
اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعُلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ(الإبراهيم/٢٧)

خداؤند کسانی را که ایمان آوردنده، به خاطر گفتار و اعتقاد ثابتشان، استوار می‌دارد؛ هم در این جهان، و هم در سرای دیگر! و ستمگران را گمراه می‌سازد، و لطف خود را از آنها برمی‌گیرد؛ خداوند هر کار را بخواهد (و مصلحت بداند) انجام می‌دهد!

وَلَا تَحْسِبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ **الظَّالِمُونَ** إِنَّمَا يَؤْخِرُهُمْ لِيَوْمٍ تَسْتَخَصُ
فِيهِ الْأَبْصَارُ(الإبراهيم/٤٢)

گمان مبر که خدا، از آنچه ظالمان انجام می‌دهند، غافل است! (نه، بلکه کیفر) آنها را برای روزی تأخیر انداخته است که چشمها در آن (به خاطر ترس و وحشت) از حرکت بازمی‌ایستد...

وَإِنْ كَانَ أَصْنَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ(الحجر/٧٨)

«اصحاب الأیکه» [= صاحبان سرزمهنهای پردرخت = قوم شعیب] مسلما
 قوم ستمگری بودند!

الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ **ظَالِمِي** أَنفُسِهِمْ فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ
 سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ(النحل/٣٨)

همانها که فرشتگان (مرگ) روحشان را می‌گیرند در حالی که به خود ظلم کرده بودند! در این موقع آنها تسليم می‌شوند (و بدروغ می‌گویند): ما کار بدی انجام نمی‌دادیم! آری، خداوند به آنچه انجام می‌دادید عالم است!

وَلَقَدْ جَاءُهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (النحل/۱۱۳)

پیامبری از خودشان به سراغ آنها آمد، او را تکذیب کردند؛ از این رو عذاب الهی آنها را فراگرفت در حالی که ظالم بودند!

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجُوَى إِذْ يَقُولُونَ
الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا (الإسراء/۴۷)

هنگامی که به سخنان تو گوش فرامی‌دهند، ما بهتر می‌دانیم برای چه گوش فرا می‌دهند؛ (و همچنین) در آن هنگام که با هم نجوا می‌کنند؛ آنگاه که ستمگران می‌گویند: «شما جز انسانی که افسون شده، پیروی نمی‌کنید!»

وَنَنْزِلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا (الإسراء/۸۲)

و از قرآن، آنچه شفا و رحمت است برای مؤمنان، نازل می‌کنیم؛ و ستمگران را جز خسران (و زیان) نمی‌افزاید.

أَوْلَمْ يَرَوَا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجْلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَتَيَ الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا (الإسراء/۹۹)

آیا نمی‌دانند خدایی که آسمانها و زمین را آفریده، قادر است مثل آنان را بیافریند (و به زندگی جدید بازشان گرداند)؟! و برای آنان سرآمدی قطعی -که شکی در آن نیست- قرار داده؛ اما ظالمان، جز کفر و انکار را پذیرا نیستند!

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكُفِرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَخَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَعِيْشُوا يَغْاثُوا بِمَاءٍ كَأَمْهَلِ يَشْوِيْلَوْجَوَهِ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا(الكهف/۲۹)

بگو: «این حق است از سوی پروردگارتان! هر کس می‌خواهد ایمان بیاورد (و این حقیقت را پذیرا شود)، و هر کس می‌خواهد کافر گردد!» ما برای ستمگران آتشی آمده کردیم که سراپرده‌اش آنان را از هر سو احاطه کرده است! و اگر تقاضای آب کنند، آبی برای آنان می‌اورند که همچون فلز گداخته صورتها را بریان می‌کند! چه بد نوشیدنی، و چه بد محل اجتماعی است!

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَطْلَنْ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبْدًا(الكهف/۳۵)
و در حالی که نسبت به خود ستمکار بود، در باغ خویش گام نهاد، و گفت: «من گمان نمی‌کنم هرگز این باغ نابود شود!

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَقَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أُولِيَّاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا(الكهف/۵۰)

به یاد آرید زمانی را که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید!» آنها همگی سجده کردند جز ابلیس -که از جن بود- و از فرمان پروردگارش بیرون شد آیا (با این حال)، او و فرزندانش را به جای من اولیای خود انتخاب می‌کنید، در حالی که آنها دشمن شما هستند؟! (فرمانبرداری از

شیطان و فرزندانش به جای اطاعت خدا، چه جایگزینی بدی است برای ستمکاران!

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (مریم/۳۸)

در آن روز که نزد ما می‌آیند، چه گوشهای شنوا و چه چشمهای بینایی پیدا می‌کنند! ولی این ستمگران امروز در گمراهی آشکارند!

ثُمَّ نَجَّى الَّذِينَ أَتَقَوْا وَنَذَرَ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيَا (مریم/۷۲)

سپس آنها را که تقوا پیشه کردند از آن رهایی می‌بخشیم؛ و ظالمان را - در حالی که (از ضعف و ذلت) به زانو درآمده‌اند - در آن رها می‌سازیم.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرِيْبٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَانَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ (الأنبياء/۱۱)

چه بسیار آبادیهای ستمگری را در هم شکستیم؛ و بعد از آنها، قوم دیگری روی کار آوردیم!

قَالُوا يَا وَيَلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (الأنبياء/۱۴)

گفتند: «ای وای بر ما! به یقین ما ستمگر بودیم!»
وَمَنْ يُقْلِ مِنْهُمْ إِلَى إِلَهٖ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيَهُ جَهَنَّمَ كَذِلِكَ نَجْزِيَ الظَّالِمِينَ (الأنبياء/۲۹)

و هر کس از آنها بگوید: «من جز خدا، معبدی دیگرم»، کیفر او را جهنم می‌دهیم! و ستمگران را این گونه کیفر خواهیم داد.

وَلَئِنْ مَسْتَهْمُ نَفْحَةً مِنْ عَذَابٍ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا
ظَالِمِينَ(الأنبياء/٤٦)

اگر کمترین عذاب پروردگارت به آنان برسد، فریادشان بلند می‌شود که:
«ای وای بر ما! ما همگی ستمگر بودیم!»

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِالْهَمَّةِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ(الأنبياء/٥٩)

(هنگامی که منظره بتها را دیدند)، گفتند: «هر کس با خدایان ما چنین
کرده، قطعاً از ستمگران است (و باید کیفر سخت ببیند)!»

فَرَجَعُوا إِلَى أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ(الأنبياء/٦٤)

آنها به وجودان خویش بازگشتند؛ و (به خود) گفتند: «حقاً که شما
ستمگرید!»

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ(الأنبياء/٨٧)

و **ذاللون** [= یونس] را (به یاد آور) در آن هنگام که خشمگین (از میان
قوم خود) رفت؛ و چنین می‌پنداشت که ما بر او تنگ نخواهیم گرفت؛ (اما
موقعی که در کام نهنج فرو رفت)، در آن ظلمتها (ی متراکم) صدا زد:
«(خداؤند!) جز تو معبدی نیست! منزهی تو! من از ستمکاران بودم!»
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاحِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا فَدْ كُنَّا

فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا **ظَالِمِينَ**(الأنبياء/٩٧)

و وعده حق [= قیامت] نزدیک می‌شود؛ در آن هنگام چشمها کافران از وحشت از حرکت بازمی‌ماند؛ (می‌گویند) ای وای بر ما که از این (جريان) در غفلت بودیم؛ بلکه ما ستمکار بودیم!

فَكَأْيُنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَيُثْرِ
مُعَطَّلَةٌ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ (الحج/٤٥)

چه بسیار شهرها و آبادیهایی که آنها را نابود و هلاک کردیم در حالی که (مردمش) ستمگر بودند، بگونه‌ای که بر سقفهای خود فروریخت! (نخست سقفها ویران گشت؛ و بعد دیوارها بر روی سقفها!) و چه بسیار چاه پر آب که بی‌صاحب ماند؛ و چه بسیار قصرهای محکم و مرتفع!

وَكَأْيُنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى
الْمَصِيرُ (الحج/٤٨)

و چه بسیار شهرها و آبادیهایی که به آنها مهلت دادم، در حالی که ستمگر بودند؛ (اما از این مهلت برای اصلاح خویش استفاده نکردند). سپس آنها را مجازات کردم؛ و بازگشت، تنها بسوی من است!

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْفَاسِيَةُ قُلُوبُهُمْ
وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ (الحج/٥٣)

هدف این بود که خداوند القای شیطان را آزمونی قرار دهد برای آنها که در دلهایشان بیماری است، و آنها که سنگدلند؛ و ظالمان در عداوت شدید دور از حق قرار گرفته‌اند!

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنَزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ (الحج/۷۱)

آنها غیر از خداوند، چیزهایی را می‌پرستند که او هیچ گونه دلیلی بر آن نازل نکرده است، و چیزهایی را که علم و آگاهی به آن ندارند! و برای ستمگران، یاور و راهنمایی نیست!

فَإِذَا أَسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنْ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (المؤمنون/۲۸)

و هنگامی که تو و همه کسانی که با تو هستند بر کشتی سوار شدید، بگو:
«ستایش برای خدایی است که ما را از قوم ستمگر نجات بخشید!»
فَأَخَذْتَهُمْ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبَعْدًا لِلنَّاسِ
الظَّالِمِينَ (المؤمنون/۴۱)

سرانجام صیحه آسمانی آنها را بحق فرو گرفت؛ و ما آنها را همچون خاشاکی بر سیlab قرار دادیم؛ دور باد قوم ستمگر (از رحمت خدا)!

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (المؤمنون/۹۴)
پروردگار من! مرا (در این عذابها) با گروه ستمگران قرار مده!»
رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عَذَّنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ (المؤمنون/۱۰۷)

پروردگار!! ما را از این (دوزخ) بیرون آر، اگر بار دیگر تکرار کردیم قطعا ستمگریم (و مستحق عذاب)!»

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَحْكُفُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بِلْ
أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (النور / ۵۰)

آیا در دلهای آنان بیماری است، یا شک و تردید دارند، یا می‌ترسند خدا و رسولش بر آنان ستم کنند؟! نه، بلکه آنها خودشان ستمگرند!

أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَقْبِعُونَ
إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا (الفرقان / ۸)

یا گنجی (از آسمان) برای او فرستاده شود، یا با غی داشته باشد که از (میوه) آن بخورد (و امرار معاش کند؟!) و ستمگران گفتند: «شما تنها از مردی مجنون پیروی می‌کنید!»

وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَى يَدِيهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ
سَبِيلًا (الفرقان / ۲۷)

و (به خاطر آور) روزی را که ستمکار دست خود را (از شدت حسرت) به دندان می‌گزد و می‌گوید: «ای کاش با رسول (خدا) راهی برگزیده بودم! وَقَوْمٌ نُوحٌ لَمَّا كَذَّبُوا الرَّسُولَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا
لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا (الفرقان / ۳۷)

و قوم نوح را هنگامی که رسولان (ما) را تکذیب کردند غرق نمودیم، و آنان را درس عبرتی برای مردم قرار دادیم؛ و برای ستمگران عذاب دردناکی فراهم ساخته‌ایم!

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنِ اثْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الشعراء / ۱۰)

(به خاطر بیاور) هنگامی را که پروردگارت موسی را ندا داد که به سراغ قوم ستمگر برو...

ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ(الشعراء/۲۰۹)

تا متذکر شوند؛ و ما هرگز ستمکار نبودیم! (که بدون اتمام حجت مجازات کنیم)

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِنِي مِنَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ(القصص/۲۱)

موسی از شهر خارج شد در حالی که ترسان بود و هر لحظه در انتظار حادثه‌ای؛ عرض کرد: «پروردگار!! مرا از این قوم ظالم رهایی بخش!»

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرًا
مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجْوَتَ مِنَ الْقَوْمِ

الظَّالِمِينَ(القصص/۲۵)

ناگهان یکی از آن دو (زن) به سراغ او آمد در حالی که با نهایت حیا گام برمی‌داشت، گفت: «پدرم از تو دعوت می‌کند تا مزد آب دادن (به گوسفندان) را که برای ما انجام دادی به تو بپردازد.» هنگامی که موسی نزد او [= شعیب] آمد و سرگذشت خود را شرح داد، گفت: «ترس، از قوم ظالم نجات یافته!»

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةٌ
الدَّارِ إِنَّهُ لَا يَفْلُحُ الظَّالِمُونَ(القصص/۳۷)

موسی گفت: «پروردگارم از حال کسانی که هدایت را از نزد او آورده‌اند، و کسانی که عاقبت نیک سرازی دنیا و آخرت) از آن آنهاست آگاهتر است! مسلمًا ظالمان رستگار نخواهند شد!»

فَأَحَدَنَاهُ وَجْنُودَهُ فَنَبَذَنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَأَنْظَرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ(القصص / ٤٠)

ما نیز او و لشکریانش را گرفتیم و به دریا افکنديم؛ اکنون بنگر پایان کار ظالمان چگونه بود!

فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَأَغْلَمُ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاءً بَغَيِّرِ هُدَىٰ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ(القصص / ٥٠)

اگر این پیشنهاد تو را نپذیرند، بدان که آنان تنها از هوشهای خود پیروی می‌کنند! و آیا گمراهتر از آن کس که پیروی هوای نفس خویش کرده و هیچ هدایت الهی را نپذیرفته، کسی پیدا می‌شود؟! مسلمًا خداوند قوم ستمنگر را هدایت نمی‌کندا

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ(القصص / ٥٩)

و پروردگار تو هرگز شهرها و آبادیها را هلاک نمی‌کرد تا اینکه در کانون آنها پیامبری مبعوث کند که آیات ما را بر آنان بخواند؛ و ما هرگز آبادیها و شهرها را هلاک نکردیم مگر آنکه اهلش ظالم بودند!

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَمْ يَتَّبِعُهُمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخْذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ(العنکبوت / ١٤)

و ما نوح را بسوی قومش فرستادیم؛ و او را در میان آنان هزار سال مگر پنجاه سال، درنگ کرد؛ اما سرانجام طوفان و سیلاب آنان را فراگرفت در حالی که ظالم بودند.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ (العنکبوت/٣١)

و هنگامی که فرستادگان ما (از فرشتگان) بشارت (تولد فرزند) برای ابراهیم آوردن، گفتند: «ما اهل این شهر و آبادی را [او به شهراهی قوم لوط اشاره کردند] هلاک خواهیم کرد، چرا که اهل آن ستمگرند!»
بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أَوْتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ (العنکبوت/٤٩)

ولی این آیات روشنی است که در سینه دانشوران جای دارد؛ و آیات ما را جز ستمگران انکار نمی‌کنند!

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (لقمان/١١)

این آفرینش خداست؛ اما به من نشان دهید معبدانی غیر او چه چیز را آفریده‌اند؟! ولی ظالمان در گمراهی آشکارند.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَا مُؤْمِنِينَ (سباء/٣١)

کافران گفتند: «ما هرگز به این قرآن و کتابهای دیگری که پیش از آن بوده ایمان نخواهیم آورد!» اگر ببینی هنگامی که این ستمگران در پیشگاه پروردگارشان (برای حساب و جزا) نگه داشته شده‌اند در حالی که هر کدام گناه خود را به گردن دیگری می‌اندازد (از وضع آنها تعجب می‌کنی)! مستضعفان به مستکبران می‌گویند: «اگر شما نبودید ما مؤمن بودیم!»

ثُمَّ أُرْثَنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقُ الْخَيْرَاتِ يَإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ(فاطر ۳۲)

سپس این کتاب (آسمانی) را به گروهی از بندگان برگزیده خود به میراث دادیم؛ (اما) از میان آنها عده‌ای بر خود ستم کردند، و عده‌ای میانه رو بودند، و گروهی به اذن خدا در نیکیها (از همه) پیشی گرفتند، و این، همان فضیلت بزرگ است!

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلُ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أُولَئِمْ
نَعْمَرُ كُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجاءَ كُمْ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ
نَصِيرٍ(فاطر ۳۷)

آنها در دوزخ فریاد می‌زنند: «پروردگار!! ما را خارج کن تا عمل صالحی انجام دهیم غیر از آنچه انجام می‌دادیم!» (در پاسخ به آنان گفته می‌شود): آیا شما را به اندازه‌ای که هر کس اهل تذکر است در آن متذکر می‌شود عمر ندادیم، و انذارکننده (الهی) به سراغ شما نیامد؟! اکنون بچشید که برای ظالمان هیچ یاوری نیست!

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءِكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرْوَنِي مَاذَا خَلَقُوا مِنْ
الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَاتٍ مِنْهُ بَلْ
إِنْ يَعْدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضاً إِلَّا عُرُوراً(فاطر/٤٠)

بگو: «این معبدانی را که جز خدا می خوانید به من نشان دهید چه
چیزی از زمین را آفریده‌اند، یا اینکه شرکتی در (آفرینش و مالکیت)
آسمانها دارند؟! یا به آنان کتابی (آسمانی) داده‌ایم و دلیلی از آن برای
(شرک) خود دارند؟!» نه هیچ یک از اینها نیست، ظالمان فقط وعده‌های
دروغین به یکدیگر می‌دهند!

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِّلظَّالِمِينَ(الصفات/٦٣)

ما آن را مایه درد و رنج ظالمان قرار دادیم!
وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
مُبِينٌ(الصفات/١١٣)

ما به او و اسحاق برکت دادیم؛ و از دودمان آن دو، افرادی بودند نیکوکار و
افرادی آشکارا به خود ستم کردند!

أَفَمَنْ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَبْلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا
كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ(الزمر/٢٤)

آیا کسی که با صورت خود عذاب دردنگ (الله) را در روز قیامت دور
می‌سازد (همانند کسی است که هرگز آتش دوزخ به او نمی‌رسد)؟! و به
ظالمان گفته می‌شود: «بچشید آنچه را به دست می‌آوردید (و انجام
می‌دادید)!»

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَزْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ مَا لِلطَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يَطْأَعُ(غافر/۱۸)

و آنها را از روز نزدیک بترسان، هنگامی که از شدت وحشت دلها به گلوگاه می‌رسد و تمامی وجود آنها مملو از اندوه می‌گردد؛ برای ستمکاران دوستی وجود ندارد، و نه شفاعت کننده‌ای که شفاعتش پذیرفته شود.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ(غافر/۵۲)
روزی که عذرخواهی ظالمان سودی به حالشان نمی‌بخشد؛ و لعنت خدا برای آنها، و خانه (و جایگاه) بد نیز برای آنان است.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلَى وَلَا نَصِيرٌ(شوری/۸)

و اگر خدا می‌خواست همه آنها را امت واحدی قرار می‌داد (و به زور هدایت می‌کرد، ولی هدایت اجباری سودی ندارد)؛ اما خداوند هر کس را بخواهد در رحمتش وارد می‌کند، و برای ظالمان ولی و یاوری نیست.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ(شوری/۲۱)

آیا معبدانی دارند که بی‌اذن خداوند آیینی برای آنها ساخته‌اند؟! اگر مهلت معینی برای آنها نبود، در میانشان داوری می‌شد (و دستور عذاب صادر می‌گشت) و برای ظالمان عذاب دردنگشی است!

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ واقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ(شوری/۲۲)

(در آن روز) ستمگران را می‌بینی که از اعمالی که انجام داده‌اند سخت بیمناکند، ولی آنها را فرامی‌گیرد! اما کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند در باغهای بهشتند و هر چه بخواهند نزد پروردگارشان برای آنها فراهم است؛ این است فضل (و بخشش) بزرگ!
وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَأَ وَأَصْلَحَ فَأُجْرِهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَحِبُّ الظَّالِمِينَ(شوری/۴۰)

کیفر بدی، مجازاتی است همانند آن؛ و هر کس عفو و اصلاح کند، پاداش او با خداست؛ خداوند ظالمان را دوست ندارد!

وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٌّ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأُوا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَى مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ(شوری/۴۴)

کسی را که خدا گمراه کند، ولی و یاوری جز او نخواهد داشت؛ و ظالمان را (روز قیامت) می‌بینی هنگامی که عذاب الهی را مشاهده می‌کنند می‌گویند: «آیا راهی به سوی بازگشت (و جبران) وجود دارد؟!»

وَتَرَاهُمْ يَعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاسِعِينَ مِنَ الدُّلُّ يُنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ(شوری/۴۵)

و آنها را می‌بینی که بر آتش عرضه می‌شوند در حالی که از شدت مذلت خاشعند و زیر چشمی (به آن) نگاه می‌کنند؛ و کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «زیانکاران واقعی آنانند که خود و خانواده خویش را روز قیامت از دست داده‌اند؛ آگاه باشید که ظالمان (آن روز) در عذاب دائمند!»

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ (الزخرف/٧٦)

ما به آنها ستم نکردیم، آنان خود ستمکار بودند!

إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنِوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أُولَاءُ بَعْضٍ
وَاللَّهُ وَلِيُ الْمُتَّقِينَ (الجاثية/١٩)

آنها هرگز نمی‌توانند تو را در برابر خداوند بینیاز کنند (و از عذابش برهانند)؛ و ظالمان یار و یاور یکدیگرند، اما خداوند یار و یاور پرهیزگاران است!

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرُتُمْ بِهِ وَشَهَدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
عَلَى مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرُتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ (الأحقاف/١٠)

بگو: «به من خبر دهید اگر این قرآن از سوی خدا باشد و شما به آن کافر شوید، در حالی که شاهدی از بنی اسرائیل بر آن شهادت دهد، و او ایمان آورد و شما استکبار کنید (چه کسی گمراهتر از شما خواهد بود؟!)؟ خداوند گروه ستمگر را هدایت نمی‌کند!»

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا
نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابِزُوا

بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الاسمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُّبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (الحجرات/۱۱)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! نباید گروهی از مردان شما گروه دیگر را مسخره کنند، شاید آنها از اینها بهتر باشند؛ و نه زنانی زنان دیگر را، شاید آنان بهتر از اینان باشند؛ و یکدیگر را مورد طعن و عیبجویی قرار ندهید و با القاب رشت و ناپسند یکدیگر را یاد نکنید، بسیار بد است که بر کسی پس از ایمان نام کفرآمیز بگذارد؛ و آنها که توبه نکنند، ظالم و ستمگرند!
فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذِلَّكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ (الحشر/۱۷)

سرانجام کارشان این شد که هر دو در آتش دوزخ خواهند بود، جاودانه در آن می‌مانند؛ و این است کیفر ستمکاران!

إِنَّمَا يُنْهَا كُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهِرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوْلُوهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (المتحنة/۹)

تنها شما را از دوستی و رابطه با کسانی نهی می‌کند که در امر دین با شما پیکار کردند و شما را از خانه هایتان بیرون راندند یا به بیرون راندن شما کمک کردند و هر کس با آنان رابطه دوستی داشته باشد ظالم و ستمگر است!

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يَدْعُу إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الصف/۷)

چه کسی ظالمتر است از آن کس که بر خدا دروغ بسته در حالی که دعوت به اسلام می‌شود؟! خداوند گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند!

مَثَلُ الَّذِينَ حَمَلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْجِمَارِ يَحْمِلُ أَسْعَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَدَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

الظَّالِمِينَ(الجمعة/۵)

کسانی که مکلف به تورات شدند ولی حق آن را ادا نکردند، مانند درازگوشی هستند که کتابهایی حمل می‌کند، (آن را بر دوش می‌کشد اما چیزی از آن نمی‌فهمد)! گروهی که آیات خدا را انکار کردند مثال بدی دارند، و خداوند قوم ستمگر را هدایت نمی‌کند!

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبْدًا بِمَا قَدَّمْتُ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ(الجمعة/۷)

ولی آنان هرگز تمنای مرگ نمی‌کنند بخاطر اعمالی که از پیش فرستاده‌اند؛ و خداوند ظالمان را بخوبی می‌شناسد!

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لَى عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَتَجْنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَتَجْنِي مِنَ الْقَوْمِ

الظَّالِمِينَ(التحریر/۱۱)

و خداوند برای مؤمنان، به همسر فرعون مثل زده است، در آن هنگام که گفت: «پروردگار!! خانه‌ای برای من نزد خودت در بهشت بساز، و مرا از فرعون و کار او نجات ده و مرا از گروه ستمگران رهایی بخش!»

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ(القلم/۲۹)

گفتند: «منزه است پروردگار ما، مسلمما ما ظالم بودیم!»

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا(نوح/٢٤)

و آنها گروه بسیاری را گمراه کردند! خداوند، ظالمان را جز ضلالت
میفرز!!»

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيِ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا
تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا(نوح/٢٨)

پروردگار!! مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه من
شدند، و جمیع مردان و زنان با ایمان را بیامرز؛ و ظالمان را جز هلاکت
میفرز!!»

يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعْذَّ لَهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا(الإنسان/٣)

و هر کس را بخواهد (و شایسته بداند) در رحمت (واسع) خود وارد
میکند، و برای ظالمان عذاب دردناکی آماده ساخته است!

ظلام

ذِلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَالٍ لِلْعَبِيدِ(آل عمران/١٨٢)

این بخارط چیزی است که دستهای شما از پیش فرستاده (و نتیجه کار
شماست) و بخارط آن است که خداوند، به بندگان (خود)، ستم نمیکند.

ذِلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَالٍ لِلْعَبِيدِ(الأنفال/٥١)

این، در مقابل کارهایی است که از پیش فرستاده‌اید؛ و خداوند نسبت به بندگانش، هرگز ستم روا نمی‌دارد!

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ(الحج / ۱۰)

(و به آنان می‌گوییم) این در برابر چیزی است که دستهایتان از پیش برای شما فرستاده؛ و خداوند هرگز به بندگان ظلم نمی‌کند!

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ(فصلت / ۴۶)

کسی که عمل صالحی انجام دهد، سودش برای خود اوست؛ و هر کس بدی کند، به خویشتن بدی کرده است؛ و پروردگارت هرگز به بندگان ستم نمی‌کند!

مَا يَبَدِّلُ الْقَوْلُ لَدَىٰ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ(ق / ۲۹)

سخن من تغییر ناپذیر است، و من هرگز به بندگان ستم نخواهم کرد!»

ظلمات

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يَبْصِرُونَ(البقرة / ۱۷)

آنان [= منافقان] همانند کسی هستند که آتشی افروخته (تا در بیابان تاریک، راه خود را پیدا کند)، ولی هنگامی که آتش اطراف او را روشن

ساخت، خداوند (طوفانی می‌فرستد و) آن را خاموش می‌کند؛ و در تاریکیهای وحشتناکی که چشم کار نمی‌کند، آنها را رها می‌سازد.

أَوْ كَصَبَبِ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصْبَعَهُمْ فِي أَذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتٍ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ(البقرة/۱۹)

یا همچون بارانی از آسمان، که در شب تاریک همراه با رعد و برق و صاعقه (بر سر رهگذران) ببارد. آنها از ترس مرگ، انگشتانشان را در گوشهای خود می‌گذارند؛ تا صدای صاعقه را نشنوند. و خداوند به کافران احاطه دارد (و در قبضه قدرت او هستند).

اللَّهُ وَلِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يَخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكُهُمُ الطَّاغُوتُ يَخْرُجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا حَالِدُونَ(البقرة/۲۵۷)

خداوند، ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند؛ آنها را از ظلمتها، به سوی نور بیرون می‌برد. (اما) کسانی که کافر شدند، اولیای آنها طاغوتها هستند؛ که آنها را از نور، به سوی ظلمتها بیرون می‌برند؛ آنها اهل آتشند و همیشه در آن خواهند ماند.

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبْلَ السَّلَامِ وَيَخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ يَإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطِ مُسْتَقِيمٍ(المائدہ/۱۶)

خداوند به برکت آن، کسانی را که از خشنودی او پیروی کنند، به راههای سلامت، هدایت می‌کند؛ و به فرمان خود، از تاریکیها به سوی روشنایی می‌برد؛ و آنها را به سوی راه راست، رهبری می‌نماید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ
الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدُلُونَ(الأنعام/١)

ستایش برای خداوندی است که آسمانها و زمین را آفرید، و ظلمتها و نور را پدید آورد؛ اما کافران برای پروردگار خود، شریک و شبیه قرار می‌دهند (با اینکه دلایل توحید و یگانگی او، در آفرینش جهان آشکار است)!

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ
 مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي **ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ** وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي
 كِتَابٍ مُّبِينٍ(الأنعام/٥٩)

کلیدهای غیب، تنها نزد اوست؛ و جز او، کسی آنها را نمی‌داند. او آنچه را در خشکی و دریاست می‌داند؛ هیچ برگی (از درختی) نمی‌افتد، مگر اینکه از آن آگاه است؛ و نه هیچ دانه‌ای در تاریکیهای زمین، و نه هیچ تر و خشکی وجود دارد، جز اینکه در کتابی آشکار [= در کتاب علم خدا] ثبت است.

قُلْ مَنْ يَنْجِيْكُمْ مِنْ **ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ** تَدْعُونَهُ تَضَرَّعًا وَخُفْيَةً لَئِنْ
 أَنْجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ(الأنعام/٦٣)

بگو: «چه کسی شما را از تاریکیهای خشکی و دریا رهایی می‌بخشد؟ در حالی که او را با حالت تصرع (و آشکارا) و در پنهانی می‌خوانید؛ (و می‌گویید): اگر از این (خطرات و ظلمتها) ما را رهایی می‌بخشد، از شکرگزاران خواهیم بود.»

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبَكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَاءُ اللَّهُ يَضْلِلُهُ وَمَنْ يَشَاءُ يَجْعَلُهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (الأعراف/۳۹)

آنها که آیات ما را تکذیب کردند، کرها و لالهایی هستند که در تاریکیها قرار دارند. هر کس را خدا بخواهد (و مستحق باشد)، گمراه می‌کند؛ و هر کس را بخواهد (و شایسته بداند)، بر راه راست قرار خواهد داد.

أَوْمَنْ كَانَ مَيَّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يُمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ زُينَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (الأعراف/۱۲۲)

آیا کسی که مرده بود، سپس او را زنده کردیم، و نوری برایش قرار دادیم که با آن در میان مردم راه برود، همانند کسی است که در ظلمتها باشد و از آن خارج نگردد؟! این گونه برای کافران، اعمال (زشتی) که انجام می‌دادند، تزیین شده (و زیبا جلوه کرده) است.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلَنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (الأعراف/۹۷)

او کسی است که ستارگان را برای شما قرار داد، تا در تاریکیهای خشکی و دریا، به وسیله آنها راه یابید! ما نشانه‌های خود را برای کسانی که می‌دانند، (و اهل فکر و اندیشه‌اند) بیان داشتیم!

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِّ اللَّهُ قُلْ أَفَأَتَخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أُولَيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أُمْ هَلْ

تَسْتَوِي الظُّلْمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ

عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلٍّ شَئٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ(الرعد/۱۶)

بگو: «چه کسی پروردگار آسمانها و زمین است؟» بگو: «الله!» (سپس) بگو: «آیا اولیا (و خدایانی) غیر از او برای خود برگزیدهاید که (حتی) مالک سود و زیان خود نیستند (تا چه رسد به شما؟!)» بگو: «آیا نابینا و بینا یکسانند؟! یا ظلمتها و نور برابرند؟! آیا آنها همتایانی برای خدا قرار دادند بخاطر اینکه آنان همانند خدا آفرینشی داشتند، و این آفرینشها بر آنها مشتبه شده است؟!» بگو: «خدا خالق همه چیز است؛ و اوست یکتا و پیروز!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الرِّكَابُ اُنْزَلَنَا إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ
الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ يَأْذِنُ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ(الإبراهيم/۱)

الر، (این) کتابی است که بر تو نازل کردیم، تا مردم را از تاریکیهای شرک و ظلم و جهل،) به سوی روشنایی (ایمان و عدل و آگاهی،) بفرمان پروردگارشان در آوری، بسوی راه خداوند عزیز و حمید.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرُجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَذَكَرْهُمْ بِأَيَامِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ(الإبراهيم/۵)
ما موسی را با آیات خود فرستادیم؛ (و دستور دادیم:) قومت را از ظلمات به نور بیرون آرا! و «ایام الله» را به آنان یاد آورا! در این، نشانه‌هایی است برای هر صبر کننده شکرگزار!

أَوْ كَظُلْمَاتٍ فِي بَحْرٍ لَجْنِي يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ
 ظُلْمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكُدْ يَرَاهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهَ
 لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ (النور / ۴۰)

یا همچون ظلماتی در یک دریای عمیق و پهناور که موج آن را پوشانده، و بر فراز آن موج دیگری، و بر فراز آن ابری تاریک است؛ ظلمتها یی است یکی بر فراز دیگری، آن گونه که هر گاه دست خود را خارج کند ممکن نیست آن را ببیند! و کسی که خدا نوری برای او قرار نداده، نوری برای او نیست!

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَطَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلْمَاتِ
 أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (الأنبیاء / ۸۷)

و ذالنون [= یونس] را (به یاد آور) در آن هنگام که خشمگین (از میان قوم خود) رفت؛ و چنین می‌پنداشت که ما بر او تنگ نخواهیم گرفت؛ (اما موقعی که در کام نهنگ فرو رفت)، در آن ظلمتها (یی متراکم) صدا زد: «(خداوند!) جز تو معبدی نیست! منزهی تو! من از ستمکاران بودم!»

وَلَا الظُّلْمَاتُ وَلَا النُّورُ (فاطر / ۲۰)

و نه ظلمتها و روشنایی،

هُوَ الَّذِي يَصْلَى عَلَيْكُمْ وَمَا لَئِكُنَّتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ
 بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (الأحزاب / ۴۳)

او کسی است که بر شما درود و رحمت می‌فرستد، و فرشتگان او (نیز) برای شما تقاضای رحمت می‌کنند تا شما را از ظلمات (جهل و شرك گناه) به سوی نور (ایمان و علم و تقوا) رهنمون گردد؛ او نسبت به مؤمنان همواره مهربان بوده است!

خَلَقْكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةً أَرْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ

ثَلَاثٍ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنَّى تُصْرَفُونَ (الزمرا / ۶)

او شما را از یک نفس آفرید، و همسرش را از (باقیمانده گل) او خلق کرد؛ و برای شما هشت زوج از چهارپایان ایجاد کرد؛ او شما را در شکم مادرانتان آفرینشی بعد از آفرینش دیگر، در میان تاریکیهای سه گانه، می‌بخشد! این است خداوند، پروردگار شما که حکومت (عالی هستی) از آن اوست؛ هیچ معبدی جز او نیست؛ پس چگونه از راه حق منحرف می‌شوید؟!

هُوَ الَّذِي يَنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ (الحدید / ۹)

او کسی است که آیات روشنی بر بندۀ اش [= محمد] نازل می‌کند تا شما را از تاریکیها به سوی نور برد؛ و خداوند نسبت به شما مهربان و رحیم است.

رَسُولًا يَتَلَوُ عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلُهُ جَنَّاتٍ

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ
رِزْقًا (الطلاق/۱۱)

رسولی به سوی شما فرستاده که آیات روشن خدا را بر شما تلاوت می‌کند تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، از تاریکیها بسوی نور خارج سازد! و هر کس به خدا ایمان آورده و اعمال صالح انجام دهد، او را در باغهایی از بهشت وارد سازد که از زیر (درختانش) نهرها جاری است، جاودانه در آن می‌مانند، و خداوند روزی نیکویی برای او قرار داده است!

ظلوم

وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعْدُوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُخْصُّوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ
لَظَلَّومٌ كَفَّارٌ (الإبراهيم/۳۴)

و از هر چیزی که از او خواستید، به شما داد؛ و اگر نعمتهای خدا را بشمارید، هرگز آنها را شماره نتوانید کرد! انسان، ستمگر و ناسپاس است!

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا (الإسراء/٣٣)

و کسی را که خداوند خونش را حرام شمرده، نکشید، جز بحق! و آن کس که مظلوم کشته شده، برای ولیش سلطه (و حق قصاص) قرار دادیم؛ اما در قتل اسراف نکند، چرا که او مورد حمایت است!

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالجِبَالِ فَأَبْيَنَ أَنْ يَحْمِلُنَّهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهْوَأً (الأحزاب/٧٢)

ما امانت (تعهد، تکلیف)، و ولایت الهیه) را بر آسمانها و زمین و کوهها عرضه داشتیم، آنها از حمل آن سر بر تافتند، و از آن هراسیدند؛ اما انسان آن را بر دوش کشید؛ او بسیار ظالم و جاہل بود، (چون قدر این مقام عظیم را نشناخت و به خود ستم کرد)!

عدل

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيئًا وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةً وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ (البقرة/٤٨)

و از آن روز بترسید که کسی مجازات دیگری را نمی پذیرد و نه از او شفاعت پذیرفته می شود؛ و نه غرامت از او قبول خواهد شد؛ و نه یاری می شوند.

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ(البقرة/۱۲۳)

از روزی بترسید که هیچ کس از دیگری دفاع نمی‌کند؛ و هیچ‌گونه عوضی از او قبول نمی‌شود؛ و شفاعت، او را سود نمی‌دهد؛ و (از هیچ سوئی) یاری نمی‌شوند!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُم بِدَيْنِ إِلَى أَجْلٍ مُسَمَّى فَأَكْتُبُوهُ وَلَيَكُتبْ
بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلِمَ اللَّهُ فَلَيَكُتبْ وَلَيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَقَرَّرِ اللَّهُ رَبُّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ
الْحَقُّ سَفِيهًآ أَوْ ضَعِيفًآ أَوْ لَا يُسْتَطِيعُ أَنْ يُمْلِلَ هُوَ فَلَيُمْلِلْ وَلَيَهُ بِالْعَدْلِ
وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشَّهِيدَاءِ أَنْ تَضْلِلَ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكَّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا
يَأْبَ الشَّهِيدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًآ أَوْ كَبِيرًآ إِلَى أَجْلِهِ
ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى أَلَا تَرْتَابُوا إِلَى أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً
خَاضِرَةً تُدِيرُهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَيَّنَتْ
وَلَا يَضَارَ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيَعْلَمُكُمُ اللَّهُ
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ(البقرة/۲۸۲)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که بدھی مدتداری (به خاطر وام یا داد و ستد) به یکدیگر پیدا کنید، آن را بنویسید! و باید نویسنده‌ای از روی عدالت، (سند را) در میان شما بنویسدا! و کسی که قدرت بر نویسنده‌گی دارد، نباید از نوشتن همان طور که خدا به او تعلیم داده-

خودداری کند! پس باید بنویسد، و آن کس که حق بر عهده اوست، باید املا کند، و از خدا که پروردگار اوست بپرهیزد، و چیزی را فروگذار ننماید! و اگر کسی که حق بر ذمه اوست، سفیه (یا از نظر عقل) ضعیف (و مجنون) است، یا (به خاطر لال بودن)، توانایی بر املاکردن ندارد، باید ولی او (به جای او)، با رعایت عدالت، املا کند! و دو نفر از مردان (عادل) خود را (بر این حق) شاهد بگیرید! و اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن، از کسانی که مورد رضایت و اطمینان شما هستند، انتخاب کنید! (و این دو زن، باید با هم شاهد قرار گیرند)، تا اگر یکی انحرافی یافت، دیگری به او یادآوری کند. و شهود نباید به هنگامی که آنها را (برای شهادت) دعوت می‌کنند، خودداری نمایند! و از نوشتن (بدھی خود)، چه کوچک باشد یا بزرگ، ملول نشوید (هر چه باشد بنویسید)! این، در نزد خدا به عدالت نزدیکتر، و برای شهادت مستقیم تر، و برای جلوگیری از تردید و شک (و نزاع و گفتگو) بهتر می‌باشد؛ مگر اینکه داد و ستد نقدي باشد که بین خود، دست به دست می‌کنید. در این صورت، گناهی بر شما نیست که آن را ننویسید. ولی هنگامی که خرید و فروش (نقدي) می‌کنید، شاهد بگیرید! و نباید به نویسنده و شاهد، (به خاطر حقگویی)، زیانی برسد (و تحت فشار قرار گیرند)! و اگر چنین کنید، از فرمان پروردگار خارج شده‌اید. از خدا بپرهیزید! و خداوند به شما تعلیم می‌دهد؛ خداوند به همه چیز داناست.

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَأَنْكِحُوهَا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ
وَثُلَاثَ وَرَبِاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَذْنَىٰ
أَلَا تَعُولُوا (النساء/۳)

و اگر می ترسید که (بهنگام ازدواج با دختران یتیم)، عدالت را رعایت نکنید، (از ازدواج با آنان، چشمپوشی کنید و) با زنان پاک (دیگر) ازدواج نمائید، دو یا سه یا چهار همسر و اگر می ترسید عدالت را (درباره همسران متعدد) رعایت نکنید، تنها یک همسر بگیرید، و یا از زنانی که مالک آنها بود استفاده کنید، این کار، از ظلم و ستم بهتر جلوگیری می کند.
 إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤْدُوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ
 تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمًا يَعِظُّكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا
 بصیراً(النساء/۵۸)

خداؤند به شما فرمان می دهد که امانتها را به صاحبانش بدهید! و هنگامی که میان مردم داوری می کنید، به عدالت داوری کنید! خداوند، اندرزهای خوبی به شما می دهد! خداوند، شنوای بیناست.

وَلَنْ تَسْتَطِعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلُّ الْمَيْلِ
 فَتَنَذَّرُوهَا كَأَلْمَعَلَّةِ وَإِنْ تُصْلِحُوهَا وَتَتَنَقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا
 رَّحِيمًا(النساء/۱۲۹)

شما هرگز نمی توانید (از نظر محبت قلبی) در میان زنان، عدالت برقرار کنید، هر چند کوشش نمایید! ولی تمایل خود را بکلی متوجه یک طرف نسازید که دیگری را بصورت زنی که شوهرش را از دست داده درآورید! و

اگر راه صلاح و پرهیزگاری پیش گیرید، خداوند آمرزنده و مهربان است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُوْنُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاء لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبَيْنِ إِنْ يَكُنْ غَنِيَا أَوْ فَقِيرًا فَإِنَّ اللَّهَ أَوْلَى بِهِمَا فَلَا تَتَبَعَّوْا هَوَى أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَأْلُوا أَوْ تُعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا (النساء/۱۳۵)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! کاملاً قیام به عدالت کنید! برای خدا شهادت دهید، اگر چه (این گواهی) به زیان خود شما، یا پدر و مادر و نزدیکان شما بوده باشد! (چرا که) اگر آنها غنی یا فقیر باشند، خداوند سزاوارتر است که از آنان حمایت کند. بنابراین، از هوی و هوس پیروی نکنید؛ که از حق، منحرف خواهید شد! و اگر حق را تحریف کنید، و یا از اظهار آن، اعراض نمایید، خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُوْنُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاء بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَى أَلَا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (المائدة/۸)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! همواره برای خدا قیام کنید، و از روی عدالت، گواهی دهید! دشمنی با جمعیتی، شما را به گناه و ترک عدالت نکشاند! عدالت کنید، که به پرهیزگاری نزدیکتر است! و از (معصیت) خدا پرهیزید، که از آنچه انجام می‌دهید، با خبر است!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَإِنْتُمْ حُرُّونَ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاءُ مِثْلٍ مَا قَاتَلَ مِنَ النَّعْمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هُدْيَا بِالغَالِبَةِ أَوْ كَفَارَةً طَعَامٌ مَسَاكِينٌ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِيَامًا لِيُذْوَقَ وَبَالَ أُمْرِهِ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيُنَتَّقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو اُنْتِقَامٍ (المائدة/٩٥)

ای کسانی که ایمان آوردهاید! در حال احرام، شکار نکنید، و هر کس از شما عمدتاً آن را به قتل برساند، باید کفاره‌ای معادل آن از چهارپایان بددهد؛ کفاره‌ای که دو نفر عادل از شما، معادل بودن آن را تصدیق کنند؛ و به صورت قربانی به (حریم) کعبه برسد؛ یا (به جای قربانی)، اطعام مستمندان کند؛ یا معادل آن، روزه بگیرد، تا کیفر کار خود را بچشد. خداوند گذشته را عفو کرده، ولی هر کس تکرار کند، خدا از او انتقام می‌گیرد؛ و خداوند، توانا و صاحب انتقام است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَخَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابْتُكُمْ مُصِيبَةً الْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمُانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَشَيْمُ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَلَا نَكْتُمْ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذَا لَمْنَا الْأَئْمَمِينَ (المائدة/١٠٦)

ای کسانی که ایمان آوردهاید! هنگامی که مرگ یکی از شما فرا رسد، در موقع وصیت باید از میان شما، دو نفر عادل را به شهادت بطلبید؛ یا اگر مسافرت کردید، و مصیبت مرگ شما فرا رسید، (و در آن جا مسلمانی نیافتید)، دو نفر از غیر خودتان را به گواهی بطلبید، و اگر به هنگام ادای

شهادت، در صدق آنها شک کردید، آنها را بعد از نماز نگاه می‌دارید تا سوگند یاد کنند که: «ما حاضر نیستیم حق را به چیزی بفروشیم، هر چند در مورد خویشاوندان ما باشد! و شهادت الهی را کتمان نمی‌کنیم، که از گناهکاران خواهیم بود!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالثُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدُلُونَ (الأنعام/١)

ستایش برای خداوندی است که آسمانها و زمین را آفرید، و ظلمتها و نور را پدید آورد؛ اما کافران برای پروردگار خود، شریک و شبیه قرار می‌دهند (با اینکه دلایل توحید و یگانگی او، در آفرینش جهان آشکار است)!

وَدَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعْبًا وَلَهُوَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكَرْ بِهِ أَنْ تُبَسَّلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَى وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذْ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أَبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ (الأنعام/٧٠)

و رها کن کسانی را که آیین (فطري) خود را به بازی و سرگرمی گرفتند، و زندگی دنیا، آنها را مغدور ساخته، و با این (قرآن)، به آنها یادآوری نما، تا گرفتار (عواقب شوم) اعمال خود نشوند! (و در قیامت) جز خدا، نه یاوری دارند، و نه شفاعت کننده‌ای! و (چنین کسی) هر گونه عوضی بپردازد، از او پذیرفته نخواهد شد؛ آنها کسانی هستند که گرفتار اعمالی شده‌اند که خود انجام داده‌اند؛ نوشابه‌ای از آب سوزان برای آنهاست؛ و

عذاب در دنیا کی بخاطر اینکه کفر می‌ورزیدند (و آیات الهی را انکار) می‌کردند.

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ(الأنعام/١١٥)

و کلام پروردگار تو، با صدق و عدل، به حد تمام رسید؛ هیچ کس نمی‌تواند کلمات او را دگرگون سازد؛ و او شنونده داناست.

قُلْ هُلُمَ شُهَدَاءَ كُمُ الَّذِينَ يَشْهُدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَمَ هَذَا فَإِنْ شَهَدُوا فَلَا تَشْهُدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

(الأنعام/١٥٠)

بگو: «گواهان خود را، که گواهی می‌دهند خداوند اینها را حرام کرده است، بیاورید!» اگر آنها (بدروغ) گواهی دهنده، تو با آنان (هم‌صدا نشو! و) گواهی نده! و از هوی و هوس کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، و کسانی که به آخرت ایمان ندارند و برای خدا شریک قائلند، پیروی مکن!

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتَيْمِ إِلَّا بِالْتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشْدَهُ وَأُوفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَبِعَهْدِ اللَّهِ أُوفُوا ذَلِكُمْ وَصَاكِمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

(الأنعام/١٥٢)

و به مال یتیم، جز به بهترین صورت (و برای اصلاح)، نزدیک نشوید، تا به حد رشد خود برسد! و حق پیمانه و وزن را بعدالت ادا کنید! هیچ کس را، جز بمقدار تواناییش، تکلیف نمی‌کنیم- و هنگامی که سخنی می‌گویید، عدالت را رعایت نمایید، حتی اگر در مورد نزدیکان (شما) بوده

باشد و به پیمان خدا وفا کنید، این چیزی است که خداوند شما را به آن سفارش می‌کند، تا متذکر شوید!

وَمِنْ قَوْمٍ مُّوسَىٰ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يُعْدِلُونَ (الأعراف/۱۵۹)
و از قوم موسی، گروهی هستند که به سوی حق هدایت می‌کنند؛ و به حق و عدالت حکم می‌نمایند.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يُعْدِلُونَ (الأعراف/۱۸۱)
و از آنها که آفریدیم، گروهی بحق هدایت می‌کنند، و بحق اجرای عدالت می‌نمایند.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يُقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ
مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يَوْجِهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هُلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ
عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (النحل/۷۶)

خداوند مثالی (دیگر) زده است: دو نفر را، که یکی از آن دو، گنگ مادرزاد است؛ و قادر بر هیچ کاری نیست؛ و سربار صاحبش می‌باشد؛ او را در پی هر کاری بفرستد، خوب انجام نمی‌دهد؛ آیا چنین انسانی، با کسی که امر به عدل و داد می‌کند، و بر راهی راست قرار دارد، برابر است؟!

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يعِظُّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (النحل/۹۰)

خداوند به عدل و احسان و بخشش به نزدیکان فرمان می‌دهد؛ و از فحشا و منکر و ستم، نهی می‌کند؛ خداوند به شما اندرز می‌دهد، شاید متذکر شوید!

أَمَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ
ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا إِلَّا مَعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ
يَعْدِلُونَ(النمل/٤٠)

(آیا بتھایی که معبد شما هستند بهترند) یا کسی که آسمانها و زمین را
آفریده؟! و برای شما از آسمان، آیی فرستاد که با آن، با غهایی زیبا و
سرورانگیز رویاندیم؛ شما هرگز قدرت نداشتید درختان آن را برویانید! آیا
معبد دیگری با خداست؟! نه، بلکه آنها گروهی هستند که (از روی
نادانی، مخلوقات را) همطراز (پروردگارشان) قرار می‌دهند!

فَإِذْلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَبَعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ أَمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ(شوری/١٥)

پس به همین خاطر تو نیز آنان را به سوی این آیین واحد الهی دعوت
کن و آنچنان که مأمور شدهای استقامت نما، و از هوی و هوسهای آنان
پیروی مکن، و بگو: «به هر کتابی که خدا نازل کرده ایمان آوردهام و
مأمور در میان شما عدالت کنم؛ خداوند پروردگار ما و شمامست؛ نتیجه
اعمال ما از آن ما است و نتیجه اعمال شما از آن شما، خصومت شخصی
در میان ما نیست؛ و خداوند ما و شما را در یکجا جمع می‌کند، و
بازگشت (همه) به سوی اوست!»

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ افْتَلُوا فَأَصْلِحُوهَا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَعْدَ إِحْدَاهُمَا عَلَى
الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبَغِي حَتَّىٰ تَبْغِي إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوهَا
بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ (الحجرات/۹)

و هرگاه دو گروه از مؤمنان با هم به نزاع و جنگ پردازند، آنها را آشتی دهید؛ و اگر یکی از آن دو بر دیگری تجاوز کند، با گروه متتجاوز پیکار کنید تا به فرمان خدا بازگردد؛ و هرگاه بازگشت (و زمینه صلح فراهم شد)، در میان آن دو به عدالت صلح برقرار سازید؛ و عدالت پیشه کنید که خداوند عدالت پیشگان را دوست می‌دارد.

فَإِذَا بَلَغُنَ أَجْلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أُوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى
عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَفْيِمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكُمْ يَوعظُ بِهِ مَنْ كَانَ يَؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِي اللَّهَ يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا (الطلاق/۲)

و چون عده آنها سرآمد، آنها را بطرز شایسته‌ای نگه دارید یا بطرز شایسته‌ای از آنان جدا شوید؛ و دو مرد عادل از خودتان را گواه گیرید؛ و شهادت را برای خدا برپا دارید؛ این چیزی است که مؤمنان به خدا و روز قیامت به آن اندرز داده می‌شوند! و هر کس تقوای الهی پیشه کند، خداوند راه نجاتی برای او فراهم می‌کند،

الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ (الإنفطار/۷)

همان خدایی که تو را آفرید و سامان داد و منظم ساخت،

